Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 170 (7. 559) 1991 йил 3 сентябрь, сешанба ◆ Нархи 8 тийин.

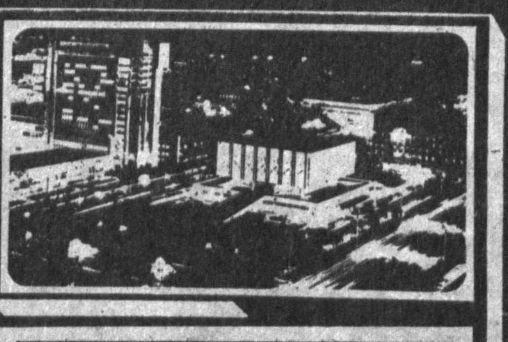

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида тежамкорлик билан иш юритган одам асло ютқазмайди. Хўш, электр қувватидан қандай қилиб оқилона фойдаланиш мумкин? «Узгосэнергонадзор»нинг илмий-ишлаб чиқариш тажрибахонасида яратилган мажмуи ҳисоблаш техникаси асосида ишлаб, у ёки бу жиҳозининг электр қувватини қанча сарфлаётганлигини таҳлил қилади. Шаҳримиздаги Ўрта Осиё кабеллар ва электр аппаратлари ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Совпластитал» Совет—Италия қўшма корхонаси унга буюртма берди.

⊙ Жумҳуриятимиз муштарийлари яна бир рўзнома — «Ўзбекистон табиати»нинг нишона сони билан танишишга муяссар бўлдилар. Рўзнома Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат комитетининг экологик ҳафталигидир.

⊙ Қашқадарё вилоятидаги Бешкент ун комбинати туркман чурракларини тайёрлай бошлади. У ўзбек оби нонларидан бироз узунроқдир. Дўкон пештахталарида «Осиё» деб аталувчи нонлар ҳам пайдо бўлди.

ИТТИФОҚДА

⊙ Москва ҳукумати 1—4-синф ўқувчилари учун бепул нонушталарни жорий этишга қарор қилди.

⊙ Қозоғистон Президенти Н. Назарбоев республика мустақиллигини янада мустаҳкамлашга қаратилган бир қанча Фармонлар қабул этди.

⊙ А. Лукьяновнинг Кремлдаги кабинети тинтув қилингач РСФСР бош прокурори 30 августда уни ҳибсга олишга рухсат берди.

ХОРИЖДА

⊙ Белградда федерация палатасида Хорватияда ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битим ҳамда Европа ҳамжамиятлари кузатувчиларининг Югославиядаги фаолиятини кенгайтиришга розилик бериш тўғрисидаги баёнот имзоланди.

⊙ Германия Совет Иттифоқи тўла парчаланиб кетмаслигидан манфаатдордир, деди ГФР ташқи ишлар вазири Ганс-Гидрих Геншер.

⊙ Японияниннг ғарбий қисмида тарқалган вабо хасталиги Токиога ҳам хавф сола бошлади. Ҳозирча саккиз киши унинг домига илинди, бир киши ҳаёт билан видолашди.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

Москва, 2 сентябрь. ТАСС-нинг парламентдаги мухбирлари Кремлнинг Съездлар саройидан хабар қилади.

Бугун Москвада СССР халқ депутатларининг навбатдан ташқари бешинчи Съезди иш бошлади. Съездни СССР Олий Кенгаши Иттифоқ Кенгашининг Раиси И. Д. Лаптев очди.

Депутатлар реакция бошлаган исён кунларида ҳалок бўлганлар хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб, ҳурмат билан эсга олдилар.

Раислик қилувчи қисқача кириш нутқида кунн кеча СССР Президентининг ўн битта республика раҳбарлари билан учрашуви бўлганини, Съезд номига Қўшма баёнот ишлаб чиқилганини маълум қилди. Баёнотни Қозоғистон Президенти Н. А. Назарбоев ўқиб эшиттирди.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИК КУНИНИ НИШОНЛАДИ

● Кўп миллионли Ўзбекистон халқи яқинда бўлган жумҳурият Олий Кенгашининг сессиясида таъсис этилган янги байрам — Мустақиллик кунини биринчи марта нишонлади. Жумҳурият парламенти қабул қилган Қонунга мувофиқ Ўзбекистон мустақил республика бўлиб қолди, байрамнинг белгиланиши ана шу шонли воқеа билан уйғунлашиб кетди. Энди Биринчи сентябрь байрам сифатида нишонланади ва дам олиш куни ҳисобланади.

Шу куни **Ўзбекистон пойтахтининг В. И. Ленин номи билан аталувчи бош майдонида** тантаналар уюштирилмади. Бу ерда одатдаги дам олиш кунларидагидек одамлар сайр қилиб юришди, айни вақтда мусиқа садолари, ранг-баранг байроқлар бу куннинг тантанаворлигини билдириб турди. Кечқурун эса бадиий ҳаваскорлик жамоалари шаҳарликларга ўз маҳоратларини намойиш этишди. Шаҳарнинг бошқа майдонларида, оромгоҳлари, хиёбонлари ва боғларида ҳам артистлар, ижодий гуруҳларнинг чиқишлари бўлди. Халқ сайллари ўтказилди.

Халқлар дўстлиги орденли Тошкент деҳқончилик дорилфунунининг марказий майдонида митинг бўлди. Сўзга чиққан кишилар тўпланганларни Мустақиллик куни билан табрикладилар, энг эзгу тилакларини изҳор қилдилар.

Ҳозир одамлар яхши кунларга умид қилишмоқда, деб таъкидланди митингда. Чинакам мустақилликка эришиш йўли билангина Ўзбекистонни иқтисодий жиҳатдан қайта тиклаш борасида олдимизга қўйилган мақсадларга эришишимиз, вазифаларни бажаришимиз мумкин. Эндиликда бизнинг қандай яшашимиз: бой ёки қашшоқ кун кечиришимиз ҳар бир фуқарога боғлиқ бўлади. Ўзбекистонликлар ўз истиқболларини янгиланган Иттифоқ таркибида кўришмоқда, ўз парламентимизни қўллаб-қувватлашмоқда, бу парламент тенг ҳуқуқли давлатлар Иттифоқи сақланиб қолиши керак, деб ҳисобламоқда.

Мустақиллик куни Ўзбекистоннинг вилоятларида ҳам кенг нишонланди.

(ЎзТАГ).

СССР ПРЕЗИДЕНТИ БИЛАН ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ОЛИЙ РАҲБАРЛАРИНИНГ БАЁНОТИ

СССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ВАКОЛАТИГА БИНОАН УНИ Н. А. НАЗАРБОЕВ ЎҚИБ ЭШИТТИРДИ

Шу йил 19—21 август кунлари қилинган давлат тўнтариши натижасида мустақил давлатлар ўртасидаги янги Иттифоқ муносабатларини шакллантириш жараёни барбод бўлди, бу эса мамлакатни фалокат ёқасига олиб бориб қўйди.

Исёндан кейин мамлакатда вужудга келган вазият назорат остидан чиқиб кетгудек бўлса, мамлакат ичкарисида ва чет давлатлар билан муносабатларда даргумон оқибатларга олиб бориши мумкин.

Биз шуни қайд этамизки, фитна барбод бўлганлиги, демократ кучларнинг ғалабаси реакция кучларига ва демократик ўзгартишлар жараёнига тўсқинлик қилиб келган барча тўғаноқларга қаттиқ зарба урди. Шу тариқа мамлакатни янгилаш йўлидаги туб ўзгартишларни жадаллаштириш учун тарихий имконият вужудга келтирилди. Шу шароитда мамлакатнинг қонуний сайлаб қўйилган олий раҳбарлари: СССР Президенти, республикаларнинг Президентлари ва Олий Советлари Раислари ҳокимият тузилмалари янада инқирозга учрашига йўл қўймаслик ҳамда республикалар ўртасидаги муносабатларнинг янги сиёсий, давлат тизими вужудга келтирилгунча, ўтиш даври учун республикалараро (Иттифоқ) ҳокимият тузилмаларини (янги Конституция қабул этилгунча ва унинг асосида янги ҳокимият органлари сайлови ўтказилгунча) қуйидагиларни қилиш зарур, деган фикрга келдилар:

1. Мустақил давлатларнинг Иттифоқи тўғрисидаги шартномани тайёрлаб, хоҳловчи барча республикалар уни имзолаши лозим, бу Иттифоқдаги мустақил давлатларнинг ҳар бири ўзининг Иттифоқда қатнашиш шаклларини мустақил равишда белгилай олади.

2. Республикалар ўзлари эълон қилаётган мақомларидан қатъи назар, уларнинг ҳаммасига мурожаат этиб, ягона эркин иқтисодий макон доирасида ўзаро алоқа боғлаш мақсадида ва халқ хўжалигининг бир меъёрда ишлашига эришиш, аҳолининг турмушини таъминлаш, туб иқтисодий ислоҳотларни жадал ўтказиш мақсадида дарҳол иқтисодий Иттифоқ тузиш таклиф қилинсин.

3. Ўтиш даври шароитида:

— қонун чиқарувчилик вазифаларини бажариш ва мустақил давлатлар Иттифоқининг янги Конституциясини ишлаб чиқиш мақсадида иттифоқдош республикалардан тенг вакиллик қоидасига биноан СССР халқ депутатларидан ҳамда республикаларнинг Олий Кенгашлари вакил қилиб юборган депутатлардан 20 нафардан депутат ҳисобидан Халқ депутатлари вакиллари кенгаши;

— республикаларнинг умумий манфаатларига тааллуқли бўлган ички ва ташқи сиёсат масалаларини бамаслаҳат ҳал қилиш учун СССР Президенти билан иттифоқдош республикаларнинг олий мансабдор шахсларидан иборат Давлат кенгаши тузилсин;

— халқ хўжалигини бошқаришни мувофиқлаштириб туриш ва иқтисодий ислоҳотларни бамаслаҳат ўтказиш учун барча республикаларнинг вакиллари иштирокида тенглик негизларида вақтинча Республикалараро иқтисодий комитет тузилсин.

Конституция лойиҳаси тайёрлангандан кейин у иттифоқдош республикаларнинг парламентларида кўриб чиқилиб, тасдиқланиши, иттифоқдош республикалар мухтор вакилларининг Съездида эса узил-кесил қабул этилиши лозим.

Сайланган барча депутатларнинг СССР халқ депутатлари мақоми улар сайланган бутун муддат охиригача сақлаб қолинишини тасдиқлансин.

Шу муносабат билан биз Съездга мурожаат этиб, СССР Конституцияси тегишли моддаларининг амал қилишини вақтинча тўхтатиб туришни сўраймиз.

4. Ягона Қуролли Кучларни ва ҳарбий-стратегик маконни сақлаб қолиш, Қуролли Кучларда, Давлат хавфсизлиги комитетида, Ички ишлар вазирлигида ва СССР Прокуратурасида туб ислоҳотлар ўтказиш мақсадида республикаларнинг мустақиллигини эътиборга олиб, мудофаа соҳасида жамоа хавфсизлиги қоидалари асосида битим тузилсин.

5. СССРнинг барча халқаро битимларига ва унинг ўз зиммасига олган мажбуриятларига, шу жумладан, қурол-яроғларни қисқартириш ва улар устидан назорат қилиш масалаларига оид мажбуриятларига, ташқи иқтисодий мажбуриятларга қатъий риоя этиш тасдиқлансин.

6. Фуқароларнинг миллатидан, истиқомат жойидан, партиявий мансублигидан ва сиёсий қарашларидан қатъи назар, уларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларига, шунингдек, кам сонли миллатларнинг ҳуқуқларига кафолат берадиган декларация қабул этилсин.

7. СССР халқ депутатлари Съездидан иттифоқдош республикаларнинг ўзларини халқаро ҳуқуқ субъектлари деб тан олиш ва уларни БМТ аъзолигига қабул этиш масаласини кўриб чиқиш тўғрисида БМТга қилган мурожаатларини қўллаб-қувватлаш сўралсин.

Вужудга келган вазият тақозо этган мазкур тадбирларни зудлик билан ўтказиш зарурлиги муносабати билан биз Съездга мурожаат этиб, таклиф этилган масала юзасидан зудлик билан қарор қабул этишни илтимос қиламиз.

Баёнотни СССР Иттифоқи Президенти, РСФСР, Украина, Белоруссия ССР, Ўзбекистон Республикаси, Қозоғистон ССР, Озарбайжон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Тожикистон Республикаси, Арманистон Республикаси, Туркманистон ССРнинг Олий раҳбарлари имзоладилар.

●

Грузия ишда кузатувчи сифатида қатнашди.

Тундаги иш жараёнида баъзи республикаларнинг мулоҳазалари бор эди, бугун эрталаб бу мулоҳазалар бартараф этилди.

Тегишли Баёнот муносабати билан депутатларга иш тартиби тўғрисидаги иккинчи баёнот тарқатилди, бу Баёнот ҳам юқорида кўрсатилган барча олий раҳбарлар томонидан имзоланган.

● Янгиликлар ● Воқеалар ● Хушхабарлар

Киров райони

СУРАТДА: «Марказ—5» мавзесида фойдаланишга топширилган 16 қаватли янги турар жой биноси.

«ЮЛДУЗ» ЛИБОСЛАРИ

ТАШҚАРИДАН қарасангиз яқинда очилган бу цехнинг бошқалардан фарқи йўқдек туюлади. Тикув машиналари ва жиҳозлар бир хил, иш бир маромда бораяпти. — Чуқурроқ разм солган киши цехнинг афзал томонларини билиб олиши мумкин, — деди ҳамроҳимиз — корхона директорининг ўринбосари Шукрулла Акбаров кўнглимиздан ўтган гапни уққандек.

— Сифатли хом ашё билан таъминлаётган бўлсангизлар керак, — деймиз шундоққина рўпарамизга тахлаб қўйилган бир неча той бекасам матога ишора қилиб.

— Тўғри топдингиз. Ҳозир Самарқанд ипакчилик комбинати корхонамиз учун махсус сифатли матолар ишлаб чиқармоқда. Цехнинг яна бир афзал томони бор. Битта кийимни тикиш учун 3,5 соат ўрнига 4-5 соат вақт ажратилмоқда. Бу эса маҳсулотнинг сифатли бўлишини таъминлаяпти.

Шукрулла Асқарович билан ҳозиргина тайёрланган эркаклар костюми ва аёлларнинг юбкасини кўздан кечирдик. Ҳақиқатдан ҳам сифатли, пишиқ-пухталиги билан яққол ажралиб турибди. 80 кишидан иборат жамоа ҳар ойда минг донадан ортиқ кийим-кечак тайёрлаб беришга аҳд қилган.

«Юлдуз» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида яқин келажакда яна иккита ана шундай юқори самара берувчи цехлар очиш режалаштирилган. Корхонада халқимиз дидига мос тушадиган кийим-кечаклар тайёрланиши билан бирга уларнинг қай даражада харидоргир эканлиги назорат қилинаётганини ҳам айтиб ўтиш зарур. Шуниси қувончлики, маҳсулотлар дўкон пештахталарида узоқ вақт туриб қолмаётир.

Шавкат САЪДИЕВ.

СУРАТЛАРДА: янги очилган цехда бошқаларга ўрнак кўрсатиб ишлаётган Ҳанифа Раҳимова (ўнгдаги суратда) Меҳнат Қизил Байроқ ордени нишондоридир. Илғор тикувчининг ҳамкасби Аня Кулишова (пастда) тайёр маҳсулотни кўздан кечирмоқда.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

Долзарб мавзуда

УДДАБУРОН БЎЛАЙЛИК

⊙ Бозор иқтисодиёти шароитида иш юритилаётгани хўжалик бошқарувида муайян ўзгаришларни юзага келтирди. Бу борада ҳар бир жамоа ўз имкониятларидан келиб чиққан ҳолда тадбирлар белгилаб олмоқда.

— Шу ўринда уддабуронлик катта аҳамият касб этишини таъкидламоқчиман, деди район ижроия комитети раисининг ўринбосари Рустам Шоабдураҳимов биз билан суҳбатда. — Агар шароитга мослашилмас экан, кутилган натижага эришиш қийин. Биз асосий эътиборни аҳолига хизмат турларини кўпайтириш ва истеъмол бозорини зарур моллар билан кўпроқ таъминлашга қаратаяпмиз. Ҳозир районда 139 та ширкат фаолият кўрсатаяпти. 63 та кичик корхона рўйхатга олинган. Реализация қилинган маҳсулотнинг ҳажми 26 миллион сўмни ташкил этди. 500 нафарга яқин киши якка тартибдаги меҳнат билан шуғулланмоқда. Мен бу рақамларни нега келтираяпман. Район бюджетига келиб тушаётган даромадлар районни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда ўз аксини топмоқда.

— Маҳаллий бюджет ҳам ортиб бораётган бўлса керак.

— Албатта. 1991 йилнинг ўнида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 24 фоизга ошди. Шунга кўра бюджет даромади 4 миллион 847 минг сўмга кўпайди.

— Аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш шунга яраша-ми?

— Ҳа, нарх-навонинг оширилиши муносабати билан қатор корхоналарда қўшимча тадбирлар белгиланди. Масалан, асбобсозлик заводидаги тўлов 100 сўмга етказилди. Ҳар бир ишчига тушлик учун 2 сўмдан тўланаяпти. Кашшофлар оромгоҳига берилаётган 420 сўмлик йўлланма 16 сўм 59 тийинга тушаётганини айтиб ўтишим зарур. «Узбексельмаш» бирлашмасида эса ётоқхона ва мактабгача тарбия муассасаларидаги аҳволни барқарорлаштириш мақсадида 300 минг сўм маблағ ажратилди. Бундай мисолларни кўплаб келтиришим мумкин. Муаллимлар, талабалар, болалар ва кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялаш ҳам диққат-марказимизда.

Суҳбатни Саъдулла ШОДИЕВ ёзиб олди.

«ЯНГИАРИҚ» ЧЕВАРЛАРИ

Шундай номдаги кичик корхона ишчилар шаҳарчаси яқинидаги Уста Ширин кўчасида иш бошлади. Айни пайтда бу ерда 30 дан зиёд аёллар меҳнат қилиб, аҳоли эҳтиёжини қондиришга ҳаракат қилишаяпти. Кичик корхонага кўрпа, кўрпача, ёстиқ ва бошқа уй жиҳозлари тайёрлаш учун буюртмалар бериш мумкин.

Уста Ширин кўчасида яратилган қулайликдан Янгиариқ, Туркқўрғон, Жомий, Уста Ширин маҳаллаларида яшовчилар фойдаланишмоқда.

Сафар САЪДУЛЛАЕВ.

«ЁШЛАР ХИЗМАТИ» ДАСТУРИ

ҲОЗИРГИ давр, қийин турмуш шароити комсомол ишида ҳам ўзгаришлар қилиш, янги услубларни излаб топишни талаб қилмоқда. Ёшлар турмушини шундай ташкил этишимиз керакки, у ҳам қизиқарли, ҳам самарали бўлсин. Кейинги пайтда «ёшлар сиёсати» ёки «ёшлар хизмати» деган ибораларнинг пайдо бўлгани ана шундан.

Биз шу йўналишда маълум дастур белгилаб олдик. Айни пайтда район комсомол комитети тасарруфида 8 та кичик корхона ишлаб турибди. Бу жамоалар ўз маблағларидан 35 фоизини маҳаллий жамғарма ҳисобига ўтказишади. Эндиликда шундан 15 фоизини ёрдамга муҳтож ёшларни ижтимоий ҳимоялаш учун сарфлаш кўзда тутилмоқда.

Ёшлар қалбига эса уларни турли хил клубларга жалб этиш билан йўл топаяпмиз. Масалан, ҳарбий-ватанпарварлик жамоаси асосан тарбияси оғир болалар билан иш олиб бораяпти. Юнусобод даҳасидаги ёшлар турар-жой жамламаси қошида эса атлетикачилар клуби фаолият кўрсата бошлади.

Яна қувончли воқеалардан бири шуки, яқинда 100 нафар ўқувчи ва комсомол фаоллари муаллим ҳамда пионервожатийлар бошчилигида Паркент районидаги кашшофлар оромгоҳларидан бирига боришди. Бундан кўзланган асосий мақсад ишбилармонлар баҳсини ташкил этиб, мактабларда янгича иш услубини такомиллаштириш билан боғлиқ масалаларни атрофлича ўрганиш эди.

Раъно АЛИМОВА,
район комсомол комитетининг биринчи котиби.

МАЪРИФАТ МАРКАЗИ

ЮНУСОБОД даҳасидаги 22 та мавзе орасида энг аҳоли зичи 15-мавзе ҳисобланади. Шуни эътиборга олган район уй-жойлар бошқармаси маъмурияти мавзе марказида жойлашган 60-уйдан битта хонадонни кўп қаватли уйларда фаолият юритаётган «Ўзбекистон 50 йиллиги» маҳалласи ихтиёрига топширди. Комитет аъзолари маслаҳатлашиб, бу жойни маърифат марказига айлантиришга қарор қилдилар. Эндиликда ҳафта давомида турли хил тадбирлар ўтказилмоқда. Масалан, сешанба куни ёшлар таклиф қилиниб, улар ҳаётида учраётган қийинчиликлар ҳақида суҳбат ўтказилади. Зарур бўлса йўл-йўриқлар кўрсатилиб, амалий ёрдам берилади. Жума куни марказ хотин-қизлар комитети ихтиёрида. Ҳафтанинг маълум кунлари эса райондаги 12-поликлиникадан ҳамширалар ташриф буюриб, тиббий хизмат кўрсатишаяпти.

Маърифат марказида шунингдек, оталиқ корхоналарининг раҳбарлари, депутатлар ва табаррук отахонлар билан учрашувлар ҳам ташкил этилмоқда.

Собир БОЗОРБОЕВ.

«БОДОМЗОР»ДА НОВВОЙХОНА

«БОДОМЗОР» райондаги энг сўлим ва обод гўшалардан бирига айланиб бормоқда. Яқинда шундоққина бекат олдида янги новвойхона фойдаланишга топширилгани фикримизнинг ёрқин далилидир. Яратилган бундай қулайликдан «Бодомзор», «Ўрикзор», Мирза Юсуф, Ғиёс Умаров номидаги маҳаллаларнинг аҳли, шунингдек Тошкент алоқа электротехника олийгоҳининг талабалари баҳраманд бўлишмоқда.

Новвойхона ходимлари кунига 1200—1300 донадан бўрсилдоқ нонларни аҳолига тортиқ қилишаяпти.

Эркин ТЎЛАГАНОВ,
СССР Журналистлар уюшмасининг аъзоси.

● Янгиликлар ● Воқеалар ● Хушхабарлар

«Оқшом» учун махсус ёзилган

(Охири. Боши рўзноманинг 168, 169-сонларида).

ҲИНДИСТОН иссиқ ўлка. Улар ёмғирли кунларни интизорлик билан кутишади. Илк ёз ёмғири бахт келтиради, дейишади. Лекин бу йил эса ана шу табиат эҳсони ҳар доимги даврдан анча кеч келиб, қурғоқчилик бошланай деб қолганди. Делегация ҳинд заминига қадам ранжида қилган куннинг эртасига само қўйнини булут қоплаб, ёмғир томчилай бошлади. Эртаси куни эса шариллаб оби ҳаёт қуйди. Ҳамма шоду хуррам бўлди. Буни ҳинд дўстларимиз энг яхшилик белгиси, делегациямизнинг қутлуғ пойқадами сифатида қабул этди.

Ўзбекистондан ташриф буюрган дўстларимизнинг қадами ёруғ келди, дейишди ҳиндистонликлар. Бу ёқимли сўзларни Ўзбекистон Президенти ҳам учрашувларда тилга олди.

Ўзбекистон Президентининг Ҳиндистонга ташрифи барча оммавий-ахборот воситаларининг диққат марказида бўлди. Сафарнинг биринчи кунида И. А. Каримовнинг Ҳиндистон Бош вазири П. В. Нарасимха Раога ўзбек миллий либоси — тўн ва дўппи тақдим этаётган пайтдаги суратини кўпгина рўзномалар биринчи саҳифасида босиб чиқардилар.

Ҳиндистоннинг энг йирик рўзномалари қабул қилинган ҳужжатларнинг аҳамиятига юксак баҳо бердилар.

Ўзбекистон билан иккита шартнома имзолаш орқали Ҳиндистон «Ўзбекистон томони билан алоқаларни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш янги Иттифоқ Шартномаси доирасида бошқа совет республикалари билан муносабатларни ривожлантиришга йўл очишга умид билдирди», деб ёзди етакчи «Таймс оф Индиа» рўзномаси.

«Ҳиндистон раҳбарлари, — деб таъкидлади «Ҳиндустан таймс» рўзномасининг мухбири, — Ўзбекистон билан неча асрлардан бери давом этиб келаётган азалий алоқаларни тиклаш ва мустаҳкамлашга интилмоқдалар». Сиёсий ва иқтисодий муҳит, деб уқтирди «Ҳиндустан таймс», «Чет эллар билан савдо-иқтисодий муносабатлар ўрнатиш ва мавжуд муносабатларни кенгайтириш учун имконият яратмоқда».

Ҳиндистон билан аввало истеъмол моллари ишлаб чиқариш, майда ва ўртача саноатнинг қўшма корхоналарини барпо этиш каби соҳаларда Ҳиндистон билан иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштириш мавзуи Ўзбекистон Президентининг учрашув ва суҳбатлари чоғида марказий мавзулардан бири бўлганини «Стейтсмен» рўзномаси эълон қилган мақолада алоҳида таъкидлади.

Ўзбекистон ҳукумат делегациясининг Ҳиндистонга ташрифи якунлари юзасидан матбуот учун қўшма ахборот эълон қилинди. Унда иккала томоннинг Ўзбекистон ва Ҳиндистон халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш, тарихий алоқаларни ва ҳамкорликни ривожлантириш ва кенгайтириш истаги алоҳида таъкидланди. Шунга биноан иккала томон турли соҳалардаги ўзаро манфаатли алоқаларга янги омил бахш этишга аҳдлашдилар. Ҳужжатда Ўзбекистон Президенти ва Ҳиндистон Бош вазири ҳозирлигида ҳамда уларнинг топшириғига биноан томонлар иқтисодий, савдо, илмий-техникавий ҳамкорлик юзасидан битимни, шунингдек, маданият, санъат, таълим, илм-фан, спорт ва оммавий ахборот воситалари соҳасидаги ҳамкорлик юзасидан битимни имзолаганликлари алоҳида таъкидланди.

Ўзбекистон Президенти Ҳиндистон Вице-Президенти билан Бош вазирини ўзлари учун қулай вақтда Ўзбекистонга боришга таклиф этди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул этилди.

19 август куни эрталаб Палам тайёрагоҳи яна журналистлар, ойнаи жаҳон ходимлари билан гавжум бўлди. Бу ерда Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ва у бошлиқ делегацияни кузатиш тантанали маросими бўлди.

Ўзбекистон Президенти тушган тайёра Ҳиндистоннинг кўҳна шаҳарларидан бири Агра томон йўл олди. Ҳаво қалин булутли эди. Ярим соатлардан сўнг тайёрамиз пастлай бошлади. Булутлар орасига қушдай шўнғиган тайёрамиз ойналарига кучли ёмғир томчилари урилди. Тайёрамиз Агранинг кичкина ҳарбий аэродромига оҳиста қўнди.

Кучли ёмғир ёғиб турса ҳам ҳамма ташқарига қараб йўл олди. Барчанинг орзу-умиди оламга донг таратган Тожмаҳални зиёрат қилиш эди. Ҳиндистонга ташриф буюриб бу муқаддас жойга қадам ранжида қилмаслик гуноҳ эди.

Бунгача Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов бошлиқ жумҳурият ҳукумат делегация аъзолари Деҳлидаги шоҳларнинг қадимий қароргоҳи Қизил Форт, Қутб Минордаги гўзал обидаларни бориб кўргандилар. Аммо Тожмаҳал батамом бошқача эди.

Айниқса Ҳиндистоннинг қадимий пойтахти Аграда, Жамна дарёси соҳилида жойлашган Тожмаҳал мақбараси ва унинг атрофидаги ёдгорликларни ҳеч нима билан қиёслаб бўлмайди. Бу тенгсиз гўзал обидаларни кўриш учун ҳар куни дунёнинг турли бурчакларидан минглаб одамлар келади. Оқ мармардан бунёд этилиб, «Дунё марвариди» деб ном олган бу мақбарани кўришни биз ҳам орзу қилиб юрардик. Ана шу ниятимиз ушалди. Ёмғир шовуллаб ёғиб туришига қарамай, аждодларимиз қўли билан барпо қилинган ёдгорликларни чексиз меҳр билан зиёрат қилдик.

Бобурийлар даврининг энг гўзал обидаси ҳақида биз нималар биламиз? Тарихдан маълумки, Акбаршоҳнинг набираси султон Шоҳ Жаҳон (1626—1666 йиллар) ва унинг рафиқаси Мумтоз Маҳал шу ерга дафн этилган. Айтишларича, Мумтоз Маҳал (асли исми Орзуманд Бону Бегим) Ҳиндистоннинг энг гўзал аёлларидан бири бўлган. Шоҳ Жаҳон уни чин дилдан севган. Султон Жанубий Ҳиндистон бўйлаб қилган сафарларининг бирида Орзуманд Бону Бегимни ўзи билан бирга олиб кетади. Йўлда малика бетобланади ва умри тугаётганига кўзи етиб, эрини ҳузурига чорлайди. Шоҳ Жаҳонга бошқага уйланмасликни, ўзи учун тенгсиз бир гўзал ва салобатли мақбара бунёд этишни ҳамда мазкур обида иккаласи ўртасидаги соф, мустаҳкам севгидан далолат бериб туришини васият қилиб жон беради.

Ўшанда султон Шоҳ Жаҳон кўзларида ёш билан хотинига сўз беради. Бу воқеа 1630 йилга тўғри келади. Маликани вақтинча жони узилган жойда дафн этадилар. Бироздан сўнг эса Аграга, Жамна дарёси соҳилига қабрини кўчирадилар. Шоҳ Жаҳон энг моҳир меъморларни йиғиб, бутун куч-ғайратини мақбарани бунёд этишга қаратади. У барча меъморларни бир жойга тўплаб: «Шундай бино бунёд этингки, у маликадек нозик, маликадек гўзал, севгимиз каби мангу бўлсин», дейди.

Тожмаҳалнинг лойиҳасини чизган, асл меъмор тўғрисида ҳам халқ орасида ҳар хил фикрлар юради. Баъзилар унинг ҳақиқий меъмори Шоҳ Жаҳоннинг ўзи, дейишади. Чунки мақбарани барпо этишга киришишдан олдин султон Бухоро ва Самарқанддан ҳам анчагина меъморларни ҳузурига чорлагани ҳақида маълумотлар бор. Мармар деворларга самарқандлик усто Муҳаммад Шариф, бухоролик усто Ота Муҳаммадларнинг номлари зикр этилган. Ана шу халқ усталарининг лойиҳалари ва подшонинг фикри асосида Тожмаҳал дунёга келган бўлса, ажаб эмас. Чунки унда Бухоронинг азим миноралари ва Самарқанднинг салобатли гумбазлари бу ердаги иншоотларда акс этгандек кўринади.

Турк меъмори устод Муҳаммад Исохон афанди бошчилигида энг моҳир усталар бор маҳоратларини ишга солиб, Тожмаҳални 22 йил ичида қурганлар. Аниқроғи, 1632 йилдан бошлаб, 1653 йилда тугаллашган. Расмий маълумотларга кўра, қурилишга 30 миллион рупийдан ортиқ маблағ сарфланган. Бунёдкорлик ишларида ҳар йили 20 минг киши иштирок этган. Кунига 2 минг туя, мингдан зиёд қўтос юк ташиш билан band бўлган. Ноёб обидани бунёд этиш учун фақат Ҳиндистондангина эмас, балки Боғдоддан, Тибетдан, ҳатто Россиядан ҳам қимматбаҳо тошлар келтирилган, дейишади.

Тожмаҳалга ишлатилган мармарлар шу қадар нафис, шу қадар нозик ва кўркамки, кўриб кўзингиз тўймайди. Айниқса деворлардаги қимматбаҳо тошларни кўриб ҳайратланасиз. Ҳақиқ, марварид, садаф, қаҳрабо, зумрад, ёқут, фил суяги ва бошқа безаклар ҳозиргина қўйилгандай яраклаб турибди. Уларни ўрнатишнинг ўзи кишидан жуда катта маҳоратни талаб этади. Усталар эса ҳар бир безакка меҳр билан ёндашганлар, қалб қўрларини берганлар.

Султон Шоҳ Жаҳон ва унинг суюклиси малика Мумтоз Маҳал дафн этилган қабр ёнида йилнинг тўрт фаслида ҳам саноқсиз зиёратчиларни учратасиз. Ним қоронғи мақбарада узлуксиз тиловат ўқилаётгандек туюлади, кишига. Бу эса кишини беихтиёр сеҳрлайди.

Олдида гўзал фавворалар ва кўркам боғ бўлган Тожмаҳалнинг баландлиги 75 метр бўлиб, тепасида улкан гумбаз бор. Унинг тўрт бурчагида эса яна тўртта кичикроқ гумбазча. Миноралар мақбара ансамбли билан яхлит, бир бутунликни ташкил этади. Мақбара ортида бир пайтлар тўлиб-тошиб оққан Жамна дарёсининг қуриб бораётган ўзани.

Ҳиндистонни босиб олган инглиз мустамлакачилари Тожмаҳални кўриб чексиз ҳайратга тушишган. Улар ҳам ўзларининг меъморчилик соҳасидаги маҳоратларини кўрсатмоқчи бўлганлар ва 1901 йилда кексайиб Ҳиндистонда вафот этган қиролича Викторияга мақбара-мемориал қуришга қарор қилишган. Уни етти йилда қуриб битказишган. Бунёдкорлик ишларига 40 миллион рупий сарфлашган. Бироқ Калькуттада барпо этилган мазкур «XX аср Тожмаҳали» Аградаги гўзал обида билан тенглаша олмади.

Бу воқеаларни бизга шу ерлик йўл бошловчи сўзлаб бераркан, ҳамма Тожмаҳал меъморларига таъзим қилди. Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ёдгорлик мажмуи маъмуриятига буюк бобомиз Алишер Навоий сурати акс эттирилган чинни лаганни совға қилди ва меҳмонларнинг хотира китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: **«Инсон қўли билан яратилган бу беқиёс бунёдкорликни кўриб, лол қолмасликнинг иложи йўқ. Тожмаҳалнинг улуғворлигига таҳсин ўқиб, ўзаро ҳамкорлик, маданий алоқалар биз учун нақадар кераклигига яна бир бор ишонч ҳосил қилади киши. Бу ажойиб ёдгорликнинг ижодкорлари олдида таъзим қилмоқ, уни асраш билан бирга жаҳон халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамламоқ учун қўлимиздан келган ҳамма ишни бажаришимиз лозим.**

Ўзбекистон Жумҳурияти Президенти Ислом КАРИМОВ. 1991 йил, 19 август».

Биз Агра билан хайрлашиб, тайёрамиз она-Ватан сари парвоз қилаётганда ҳам хаёлимиз Тожмаҳалнинг гўзал қиёфаси оғушида эди...

Жаббор РАЗЗОҚОВ,

Тошкент — Деҳли — Агра — Тошкент.

Муаллиф суратлари.

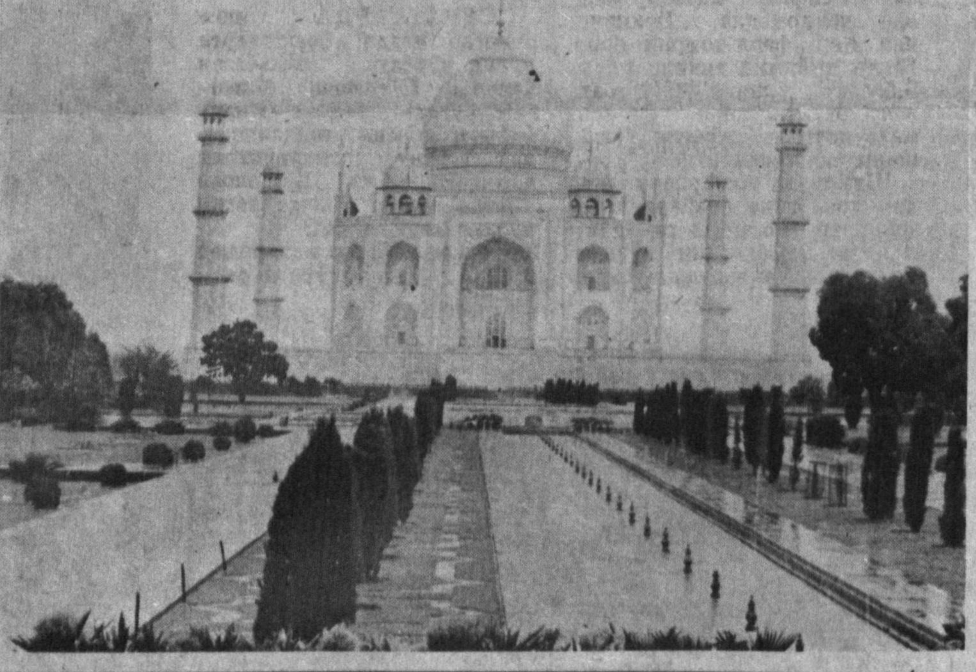

Янгиликлар
Воқеалар

ЖАҲОН МЕЗОНИ ДАРАЖАСИДА

Андижон районининг маркази Куйганёр қўрғонида қурилган вилоятда биринчи Совет-Британия қўшма корхонаси — консерва заводи дастлабки маҳсулотни ишлаб чиқарди.

Завод атиги ўн бир ойда қуриб битказилди. Бу ерда вилоятнинг ва корхонага помидорларни қайта ишлайдиган замонавий линияни етказиб берган «Фенко» Италия фирмаси қурилиш ташкилотларининг ишчи ва мутахассислари меҳнат қилдилар.

Завод бир кеча-кундузда уч сменада 900 тоннагача помидорни қабул қилиб олиб қайта ишлайди ва ундан сифати жиҳатидан жаҳон стандарти талабларига мос келадиган 160 тонна помидор пастаси ишлаб чиқаради.

— Заводни ишга тушириш 150 кишини, асосан қишлоқ ёшларини ишга жойлаштиришга имкон берди, — дейди корхона директори Мансурбек Маҳмудов. — Заводимизнинг биринчи навбати ишга тушди. Эндиликда бошқа мевалар ва сабзавотларни қайта ишлаш учун ўша «Фенко» фирмаси етказиб берган линияларни ўрната бошлаймиз. Уларнинг ёрдамида 20 хил маҳсулот ишлаб чиқарамиз.

ДАЛАЛАР УСТИДА... ДЕЛЬТАПЛАНЛАР

Жомбой райони пахтазорлари устида мотодельтапланлар учиб юрибди. Улар Самарқанд вилоятида спортнинг авиация турларини ривожлантириш мақсадида яқинда ташкил этилган «Шарқ — Авиа» марказига қарашлидир. Бироқ енгил учиш аппаратлари ҳозир бошқа иш билан машғул: ўсимликларга район хўжаликлараро биология фабрикаси маҳсулотларини сепиш билан шуғулланмоқда.

Бундан иккала томон манфаатдор. Янги марказ шу йўл билан пул ишлаб топса, биологлар трихограммани тезда хўжалик далаларига етказадилар. Самараси жуда катта — дельтаплан 5 метр баландликда бир неча соат учиб, илгари эллик киши бир ҳафта давомида қанча майдонга фойдали ҳашарот тарқатган бўлса, шунча ишни бажарди. Масалан, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида бир кунда 800 гектар пахтазорга — хўжаликдаги барча пахтазорларнинг 90 фоизига трихограмма тарқатиб чиқилди. Бунинг фойдаси жуда катта. Бунинг устига иш сифатли бажарилади.

Мотодельтапланларини ишлатиш осон. Ёнилғини кам талаб қилади, учиш ва қўниш учун кичик майдонча кифоя. Ана шу омиллар вилоятнинг бошқа районларидаги мутахассисларни ҳам қизиқтирди.

ТАШҚИ ВА ИЧКИ БОЗОР УЧУН

Сурхондарё ва Қашқадарё маҳаллий советлари икки вилоят чегаралари туташган ерда ип-газламадан буюмлар ишлаб чиқарадиган қўшма корхона барпо этилишига розилик бердилар.

Республика Маҳаллий саноат вазирлиги билан Корея халқ демократик республикасининг «Кейганоп» ва «Инха» фирмаларининг вакиллари корхона мутасаддиларидир. Корхона тузиш нияти тўғрисидаги ҳужжатга мувофиқ корхона ишга туширилганидан сўнг унинг маҳсулотлари учинчи мамлакатларда сотилади, ишлаб топилган валюта эса амалий шериклар ўртасида тенг бўлинади. Маҳаллий саноат вазирлиги фойдадан олган ўз улушини вилоятларда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришнинг кучли иқтисодий базасини вужудга келтиришга сарфлаш ниятидадир. Бу эса маҳаллий истеъмол бозорини моллар билан тўлдириш имконини беради.

«ФЕРУЗА» ИШГА КИРИШДИ

Қўшработ районидаги «Феруза» кичик корхонаси ичимлик сув бериш учун қишлоқ аҳли буюртмаларига биноан қудуқлар қазимоқда. Бу ерда малакали мутахассислар ишламоқда. Улар қазиган дастлабки қудуқлар истеъмолчиларга топширилди.

«Феруза» ўз фаолиятини кенгайтириш ниятидадир. Жун, ип-газлама ва трикотаж буюмлари цехида қўлқоплар ва пайпоқлар тўқиб чиқарадиган автомат станоклар, Болтиқбўйидан келтирилган тўқув машиналари ўрнатилган. Яқин орада колбаса цехи қурилиши, қўй териси ва жунни қайта ишлаш, мармар кошинлар тайёрлаш режалари тузилган. Бошқача қилиб айтганда, талаб катта бўлган ишларни бажариш режалаштирилган.

ИЖТИМОИЙ ЖИҲАТДАН ҲИМОЯ ҚИЛИНГАНЛАР

«Ферғанасантехмонтаж» трестига қарашли «Промэнергомонтаж» бошқармаси қўшни Қирғизистоннинг Ўш вилояти билан шартнома тузди. Бу ерда қўшимча ишлар топилди. Натижада жамоани сақлаб қолиш, кадрларни қисқартирмаслик имконияти туғилди.

Ишларнинг қўшимча ҳажми «Бошқарув ходимларини ижтимоий ҳимоя қилиш дастурига» мувофиқ изланди. Жамоада қабул қилинган мазкур дастурга мувофиқ одамларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг бошқа тадбирлари ҳам рўёбга чиқарилмоқда.

(ЎзТАГ).

Меҳнат жамоаларида

ИЛИҚ МЕҲР БИЛАН

ҲАДИЧА Рустамованинг тўқимачилик комбинатининг ип фабрикасига келиб ишлай бошлаганига 8 йил бўлди. У дастлаб калавалаш цехида ўз иш фаолиятини қандай орзу-ниятлар билан бошлаган бўлса ҳамон ўша маслакларига содиқлик билан фаол ишламоқда.

Ҳалол меҳнат билан дастлабки фаолиятини бошлаган ҳар бир кишида бўлгани каби Ҳадичанинг ҳам дастлабки иш фаолиятида қийинчиликлар бўлди. Ишлаб чиқаришга кўниколмай қийналди. Жисмонан чарчади. Аммо тушкунликка тушмади. Ҳамма қийинчиликларга чидам билан бардош берди.

— Мен энди ишга келган кунларим моҳир калаваловчи Тамара Асадовага меҳрим тушиб, у кишига шогирд бўлишни орзу қилган эдим, — дейди унинг ўзи. — Шукрким, ниятим холис экан, орзуим ушалди. Тамара опанинг севимли шогирдларидан бири бўлдим. Ўшанда ҳамма нарсада устозимга ўхшашга ҳаракат қилардим. Энди ўйлаб кўрсам, хато қилмаган эканман. Бугунги кунга келиб нимагаки эришган бўлсам, ҳаммасига шу устозим туфайли эришдим.

Дарҳақиқат, устоз ва касбга бўлган бир хил меҳрни дилга туйган, ҳис қилган киши бу собит қадам қизнинг гапларидан заррача шубҳаланмайди. Бу сўзларга асос тарзида фақат шуни таъкидлаш мумкинки, яқинда цех меҳнат жамоасидагилар унинг хизматларини муносиб тақдирлаб, уни маҳсулот йиғувчилар бригадаси бошлиғи этиб тайинлашди. Ўзига билдирилган бу ишончдан руҳланган Ҳадича жамоа сардори бўлиш билан бирга ўз режа ва топшириқларини ҳам мунтазам ошириб бажармоқда. Бир вақтлар Тамара опа унга қандай меҳрибонлик билан калаваловчилик касбининг сирларини ўргатган бўлса, бугунги кунда у ҳам ўз шогирдлари бўлмиш кўплаб лаёқатли қизларга шундай бир илиқ меҳр билан устозлик қилмоқда. Унинг ишлаб чиқаришда юксак марраларни эгаллашдан ташқари яна бир эзгу орзуси тўқимачилик ва енгил саноат илмгоҳида таҳсил олиш, олий маълумотли мутахассис сифатида ўз меҳнат фаолиятини давом эттириш.

Ҳадича ҳам меҳнатда, ҳоҳ жамоат ишларида бўлсин, бир ишни бошладими, шуни охиригача етказмай қўймайдиган қизлардан. Унинг бугунги орзуси эртанги ҳақиқат эканлигига ишонса бўлади.

Мурод ХОЛИЁРОВ.

«Ташинтерм» Совет—Хитой қўшма корхонасида ҳам кўплаб оилавий ишчилар ишлашади. Опа-сингиллар Дилбар, Дилдора ҳамда Дилноза Толиповалар шулар жумласидандир. Улар ишлаб чиқараётган термослар ҳар доим чиройли ва сифатли бўлади.

Холмат Мирзакаримов сурати.

Касаба уюшмаси ҳаёти

УНУМЛИ МЕҲНАТ ГАРОВИ

СССР СУВ хўжалиги вазирлигининг 1972 йилда қабул қилинган қарорига биноан ушбу вазирликка қарашли иккита катта ҳажмдаги машина-қурилиши корхонаси ишга туширилди. Шулардан бири республикамизда қурилган бўлиб, Наримонов шаҳрида қад кўтарди. Республика Сув хўжалиги вазирлигининг 1990 йил 15 февралида қабул қилган қарорига биноан иккита корхона, жумладан, «Иргидромаш» корхонаси ва Тошкент қуюв-тажриба корхонаси негизида «Иргидромаш» тажриба ишлаб чиқариш бирлашмаси ташкил қилинди.

«Иргидромаш» корхонасининг ўзида ҳозирги кунда 1340 киши меҳнат қилаяпти. Бу ерда уларнинг яхши ишлаб, маънавий ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Корхона ҳудудида дўкон, ошхона, буфет, омонат кассаси мунтазам ишлаб турибди. Бундан ташқари замонавий усулда қурилган душ, спорт зали ва бошқа маданий ҳордиқ чиқариш хоналари мавжуд.

— Ишчиларимизнинг унумли ишлаб, яхши ҳаёт кечиришлари учун корхона касаба уюшмаси ҳам ўзининг ёрдамини аямаяпти, — дейди уюшма раиси Олег Иванович Ким. — Иттифоқ бўйича баъзи бир ишлаб чиқариш корхоналари билан тўғридан-тўғри шартномалар тузганмиз. Бу шартномаларга асосан улардан кундалик турмушда зарур бўлган нарсаларни оламиз. Масалан, шу йилнинг ўзида ишчиларимиз учун бошқа шаҳарлардан 100 дона телевизор, 80 дона «Сибирь» маркали кир ювиш машиналарини олдик. Бундан ташқари Белоруссиянинг ўзидан яқинда йигирма минг сўмлик аёллар пойабзалини қабул қилиб олдик. Умумий ҳисобда эса олтмиш минг сўмлик истеъмол молларини олишга муваффақ бўлдик.

Айни пайтда вилоятимизнинг кўпгина давлат ва жамоа хўжаликлари билан ҳам тўғридан тўғри шартномалар тузганмиз. Шу туфайли биз ўз маҳсулотларимизни уларга етказиб бермоқдамиз. Улар эса ўз навбатида бизнинг ишчиларимизни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминламоқдалар. Бу беминнат хизматдан корхонадаги барча ишчи-хизматчилар мамнун бўлмоқдалар.

— Ҳозирги кунда 140 ўринли ошхона ишчилар хизматида, — дея давом этади Олег Иванович. — Шундай бўлса ҳам яна 300 ўринга мўлжалланган янги типдаги ошхонани қуриб 7 ноябргача ишга туширишни мўлжаллаяпмиз. Ишчиларимизнинг олаётган маошлари ҳам чакки эмас. Июль ойида уларнинг ойликларини яна қайтадан қараб чиқдик. Ҳозирги кунда уларнинг оладиган маошлари товон пули билан биргаликда 30 фоизга оширилди. Шу билан биргаликда ишчиларнинг шахсий уй-жой ёки дала ҳовли қурилишларида ҳам яқиндан ёрдам бераяпмиз. Масалан, кейинги вақтда шахсий уйлар учун 33 тонна цемент, 15 куб ёғоч материали, 3 тонна оқ бўёқ ва бошқа хом ашёлар тарқатилди.

Корхонамизда ишчиларни томорқа билан таъминлаш масаласи ҳам кундан-кунга ижобий томонга қараб бораяпти. Ҳозирда корхонадаги элликка яқин ишчи-хизматчининг ўз шахсий томорқалари ва боғлари мавжуд.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

Ваколат

БИЗ ШУНДАЙ ЯШАЯПМИЗ

МАҲАЛЛАМИЗГА Улуғ Ватан урушининг 2-гуруҳ ногирони Абдулла Қодиров раҳбарлик қила бошлагач жамоа, шунингдек комитет аъзолари ўртасида ҳамжиҳатлик юзага келди. Муаммолар ўз ечимини топаяпти.

Кўплаб масалалар қатори уруш ва меҳнат фахрийлари хонаси олдидаги майдонга шу маҳалладан урушга кетиб ҳалок бўлган йигитлар номини абадийлаштириш вазифаси қўйилгани кўпчиликка маъқул бўлди. Шу ҳудудда истиқомат қилаётган муҳандислар бўлажак ёдгорликнинг лойиҳасини ҳозирладилар. Лойиҳа жамоа ўртасида муҳокама қилинди. Маълум тўхтамга келингач, мазкур масала юзасидан бизнинг округимиздан СССР халқ депутатлигига сайланган Акром Эргашевга мурожаат этдик.

Маҳаллада бир иш қилинаётганда албатта, барчанинг манфаати инобатга олиниши зарур. Бизда шундай. Бир неча йил муқаддам бир қанча кўчаларга канализация қувурлари ўтказилди. Аммо ўша кезлари «Ахтирская» ва «Белогородская» кўчаларида бу иш чала қолган эди. Маҳалла комитетининг саъйи-ҳаракати туфайли шаҳар кенгаши депутати ўртоқ Солихўжаев кўмагида бу жойларга ҳам канализация ўтказиш режага киритилди. Аммо иш бир мунча вақт орқага сурилиб келди. Ниҳоят, депутат Акром Эргашев бу вазифани ўз назоратига олгандан кейингина ижобий ўзгаришлар сезила бошлади.

Одил ОБИДОВ,

С. Раҳимов районидаги «Мевазор» маҳалла комитетининг аъзоси, 2-гуруҳ ногирони.

Озод АСҚАРОВ: «АЛОҲИДА ОРОЛДА ЭМАСМИЗ!»

Жумҳуриятимиздаги ҳар бир шаҳар ўз қиёфаси, тарихи, одамлари билан ажралиб туради. Улардаги муаммолар ҳам бир-биридан фарқ қилади. Бу борада айниқса пойтахтимиз Тошкентнинг ўхшаши топилмаса керак. Негаки, жумҳуриятнинг энг долзарб масалалари ҳам аввало пойтахтда юз кўрсатади, муаммоларнинг ечими ҳам шу ерда қидирилади. Мухбирларимиз халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети раиси О. Ҳ. АСҚАРОВга Тошкентнинг бугуни ва келажаги хусусида бир неча саволлар билан мурожаат қилди.

•

МУХБИРЛАР. Озод ҲОЖИЕВИЧ, илгари ижроком дейилса, одамларга уй ёки машина олиб берадиган, нари борса кишиларнинг маиший турмушини йўлга қўядиган бир ташкилот тушуниларди. Энди эса тамоман бошқача — ижроком ҳақиқий ижроия ҳокимият тусини олмоқда. Шу маънода халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетини ҳам янгиланган ижроия ҳокимият органи дейиш мумкинми? Шундай бўлса, бу янгиланиш, асосан, нималарда кўринмоқда?

Озод АСҚАРОВ. Саволнинг бу тарзда қўйилиши ижроия комитетлари фаолияти тўғрисида ҳали ҳам нотўғри тасаввурлар сақланиб қолганидан далолат беради. Ижрокомлар илгарилари ҳам ўз ҳудудларида халқ хўжалигига оид барча муаммоларни ҳал этишда бевосита иштирок этганлар. Тўғри, уларнинг иқтисодиёт ва маданиятни ривожлантиришдаги, ижтимоий соҳалардаги куч-ғайратларига ҳар доим ҳам муносиб баҳо берилмас эди.

Тошкентнинг атиги чорак аср муқаддам — машъум зилзилага қадар қандай кўринишда эканию ва ҳозирда қандай қиёфа касб этганини бир эсланг. Холисанилло айтиладиган бўлса, шаҳарсозликда ҳам, меъморчиликда ҳам маълум камчиликларга йўл қўйилди. Лекин бу қилинган кенг кўламли ишларга асло соя ташлай олмайди.

Иқтисодий соҳада жуда чигал муаммолар кўп бўлган бугунги шароитда 2 миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган шаҳарни жўнгина қилиб айтсак, боқиш, кийинтириш, иш билан таъминлаш осон эмас. Биз шаҳар хўжалигида камчиликлар, ҳатто жиддий камчиликлар мавжудлигидан кўз юммаймиз. Аммо Тошкентда муайян ижтимоий-сиёсий барқарорлик мавжуд экан бу халқ депутатлари шаҳар Кенгаши, унинг ижроия комитети ўз вазифаларининг уддасидан чиқаётганлигидан далолат бериб турибди. Ҳаётимиздаги ўзгаришлар туфайли шаҳар Кенгаши, унинг доимий комиссиялари, депутатлар гуруҳлари анча самаралироқ фаолият кўрсатадиган, яъни шаҳар хўжалигининг барча тармоқларига кучлироқ таъсир ўтказадиган бўлиб қолди. Бу шароитда ижроия комитет ҳам ўз фаолиятини қайта қуряпти, янгича иш шакллари ва усулларини дадиллик билан жорий этмоқда. Бу ягона мақсадга — пойтахт аҳолисининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган.

Биз аҳоли турмуш шароитини яхшилаш борасида маҳалла комитетлари билан яқиндан ҳамкорлик қиляпмиз, уларга таяниб иш кўряпмиз. Бундай ҳамкорлик яхши натижалар бермоқда.

М. Янгиланаётган шаҳар ижроия ҳокимияти қандай қийинчиликларга дуч келмоқда?

О.А. Яхшиси бизни қайси муаммо ташвишлантирмаётгани тўғрисида сўрасангиз бўларди. Биттагина мисол: 1991 йил учун шаҳар бюджети биринчи марта 78 миллион сўм тақчиллик билан тасдиқланди. Бу нима эканини батафсил тушунтириб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Яъни бизнинг ижтимоий соҳаларга — уй-жой, мактаб, боғча, касалхоналар қурилишларига, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарувчи қувватларни кўпайтиришга, атроф-муҳитни соғломлаштиришга маблағлар сарфлашда қўлимиз бир мунча калта бўлиб қолди.

Қани энди гап фақат молиявий маблағларнинг етишмаслигида бўлса эди. Ахир ўн йиллар давомида таркиб топган жумҳуриятлараро ва минтақалараро иқтисодий алоқаларнинг узилиши натижасида шаҳар хўжалигининг бир меъёрда ишлаб туриши учун сув билан ҳаводек зарур хом ашёлар моддий-техника ресурслари тақчиллиги юзага келди.

Шаҳар хўжалигини юргизиш учун зарур қонунлар, ҳуқуқий кафолатлар ҳам етарли эмаслигини айтиш жоиздир. Маҳаллий Кенгашлар ва маҳаллий ўз-ўзини бошқариш тўғрисидаги қонунлар қанчалик тез қабул қилинса, шунчалик яхши бўлар эди. Бу қийинчиликлар таркиб топаётган демократик жамиятнинг дастлабки босқичларидаги муаммолар эканини яхши биламиз. Шундай бўлса ҳам ижроия комитет кўпроқ қонунга таяниб иш кўрса яхши бўларди.

М. Ижроия ҳокимият вакиллари, хоҳ қуйидан бўлсин, хоҳ юқоридан, ҳамиша танқидга учраб келишган. Дейлик, илгарилари уй-жой, машина ва бошқа ижтимоий таъминот турларидаги камчиликлар учун танқид қилинган бўлса, энди буларнинг устига атроф-муҳитнинг ифлослиги ҳам, демократиянинг йўқлиги ҳам, фуқаро ҳуқуқларининг бузилиши ҳам қўшилди. Хуллас, танқид қиламан деган одамга гап кўпайди. Демоқчимизки, Сиз танқидга муносабатда қандай йўл тутасиз: амалий иш билан жавоб берасизми ёки «танқид қилганни танқид қил» деган ақидага амал қиласизми?

О. А. Сизлар «Танқид — келажакнинг меваси» деб кўп ёзасиз. Аслида ҳам шундай. Халқимизда «Тўғри гап туққанингга ёқмайди», деган гап бор. Аччиқ танқидни ким ҳам хуш кўрарди?

Аммо танқиддан кўзланган мақсад нимада? Ана шунга ойдинлик киритиш керак. Танқид ишга ёрдам берадиган бўлса, қанчалик кескин бўлмасин, буни табриклайман. Аслида, танқиддан мақсад ишни яхшилаш, муаммоларни тезроқ ҳал этишдир. Минг афсуски, сўнгги вақтларда ошкоралик ниқоби остида танқиддан ҳамма нарсага лой чаплаш, қора тасвирда кўрсатиш воситаси сифатида фойдаланганлар ҳам учраб турибди. Ғаразли мақсадда қилинган танқид тараққиётга ёрдам беришига ишонмайман.

М. Бутун мамлакатда бўлаётган ғалаёнлару иқтисодий ўпирилишларга қарамасдан, шаҳар хўжалиги бир маромда ишлаб турибди, халқ нисбатан осойишта. Аммо кўнгилларда ҳадик бор: бошқа жойлардаги оммавий тартибсизликлар ва ғалаёнлар охир-оқибатда бизга ҳам етиб келмасмикан? Шундай бўлмаслиги учун қандай чоралар кўрилмоқда?

О. А. Биз алоҳида оролда эмасмиз. Шу сабабли мамлакатда, бошқа минтақаларда бўлаётган ҳодисалар, сиёсий-ижтимоий танглик Тошкентга, унинг аҳолиси кайфиятига, шаҳар хўжалигига таъсир қилмай қолмайди. Шундай бўлишига қарамасдан, Тошкентда ижтимоий-сиёсий вазият барқарор сақланиб қолинаётган экан, бунда жумҳуриятимиз Президенти И. А. Каримовнинг саъйи ҳаракатларини ҳамда жумҳурият вазирликларининг ёрдамини алоҳида таъкидлаш керак. Ислом Абдуғаниевич шаҳар муаммоларини доимо диққат марказларида тутадилар. Имкони бўлган барча ёрдамни берадилар. Биз шаҳримизда юзага келиши мумкин бўлган зиддиятларнинг олдини олиш чораларини кўряпмиз. Очиғини айтиб қўя қолай: баҳор бошларида Тошкентда озиқ-овқат, айрим саноат маҳсулотларини меъёр бўйича сотиш жорий қилинганида, анчагина дашном эшитдик. Лекин адолат юзасидан айтинг-чи, биз бошқача йўл тута олармидик? Ҳар бир жумҳурият, вилоят ва шаҳар ўз иқтисодий чегараларини беркитиб қўйган бир пайтда, бизда ҳеч нарса бўлмагандек қўл қовуштириб ўтириш яхши оқибатларга олиб келмаслиги тайин эди.

Ҳозир ҳам тошкентликларни энг зарур озиқ-овқат маҳсулотлари, бошқа моллар билан таъминлаш учун қатъий чоралар кўряпмиз. Шаҳарга ажратилган ҳар бир кило маҳсулот аниқ ҳисоб-китоб қилиб бориляпти. Айни пайтда, бу маҳсулотларни кўпайтириш учун қўшимча манбалар ҳам ишга солиняпти.

Биз пойтахтдаги барқарорлик ва осойишталикни жуда қадрлаймиз. Тошкентликларнинг онглилигига, уларнинг вақтинча қийинчиликларни тўғри тушунаётганликларига юқори баҳо берамиз. Ижроия комитет эса ана шундай осойишталик ва аҳиллик вазияти барқарор бўлиб қолиши учун қўлидан келган ҳамма ишни қилади.

М. Тошкент Шўро ҳукумати давридаги даҳшатли очарчилик йилларида Волгабўйлари ва бошқа ерлардан келган оч-яланғоч кишиларга паноҳ бўлган, нон-туз бериб сақлаб қолган, «нон шаҳри»га айланган. Назаримизда, тарих яна қайтарилаётгандек. Бугун ҳам Тошкентимизга нон-туз умидида келаётганлар кам эмас. Маълумки, бозор иқтисодиёти аниқ ҳисоб-китобни яхши кўради. Бунда ортиқча саховатпешалик кўпам иш беравермайди. Шундай экан, шаҳарга четдан одам келиш (миграция) жараёнини қатъий тартибга солиш вақти келмадимикан?

О. А. Шаҳар аҳолисининг четдан кўчиб келганлар ҳисобига сунъий кўпайиши ҳоллари бўлганлигидан кўз юма олмаймиз. Шуни ҳисобга олган ҳолда, йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг V сессиясида бошқа жойдан келган фуқароларни қайд қилиш (пропискадан ўтказиш)ни чеклаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу ўз натижасини кўрсатди. Жумладан, 1990 йилда Тошкентга 54 минг 162 киши келган бўлса, 65 минг 957 киши кўчиб кетган.

Лекин бу билан хотиржамликка берилиш нотўғри бўлар эди. Бизга шаҳар аҳолисининг кўпайиши билан боғлиқ барча муаммоларни ўзида мужассамлаштирган, илмий асосга қурилган Тошкентни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастури жуда зарур. Тахминларга кўра, XXI аср бошига келиб Тошкент аҳолиси 3 миллион кишига яқинлашади. Бу қанчадан-қанча муаммоларни туғдириши табиий. Шунинг учун пойтахт турмушининг барча томонларини қамраб оладиган дастур устида иш олиб борилмоқда.

М. Президентлик Кенгашининг яқиндаги йиғилишларидан бирида айрим корхона ва ташкилотларда уй-жой тақсимотида адолатсизликлар бўлаётгани ҳақида гапирдингиз. Бундай адолатсизликлар ижтимоий таъминотнинг бошқа турларида ҳам бўлиб турибдими? Қандай кўринишларда бўлаётир?

О. А. Гуруч курмаксиз бўлмайди. Кўрилаётган ҳамма чораларга қарамасдан ҳақиқатан ҳам уй-жой тақсимлашда ижтимоий адолатсизлик ҳоллари учраб турибди. Бундай ҳолатлар ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан ғоят синчиклаб ўрганилмоқда ва айбдорлар тегишли жазосини олмоқда. Уй-жой тақсимоти ошкоралик асосида тақсимланиши учун бу муаммони ҳал этишга шаҳар рўзномаларини, шунингдек, «Тошкент» студиясини жалб этдик. Уларда бериб борилаётган «Уй-жой тақсимоти — назоратимиз остида» материаллари тошкентликларда катта қизиқиш уйғотмоқда. Бошқа камёб моллар тақсимотида ҳам ижтимоий адолатга қатъий риоя қилиш ҳоллари кўриляпти. Масалан районларга ташкилот ва муассасаларга ҳар кварталда ажратилаётган енгил автомашиналар миқдори «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномаларида мунтазам эълон қилинади. Бошқа камёб моллар меҳнат жамоаларига ва маҳаллаларга ажратилади. Ана шу молларнинг кимга берилишини меҳнат жамоалари ва маҳаллаларнинг ўзлари ҳал қиладилар.

Шу билан бирга, тақсимотдаги барча муаммолар ҳал қилинган, деб бўлмайди. Буни камёб молларнинг савдо омборлари ва дўконлардан тўғри чайқов бозорларига чиқиб кетаётгани ҳам кўрсатиб турибди. Ҳуқуқ-тартибот органлари бундай ҳолларга қарши курашни кучайтириб бормоқдалар.

М. Иттифоқ ва жумҳурият идораларида давлат квартираларини фуқароларга сотиш ҳақида гап бораётир. Бу тадбирни қандай ва қай тарзда амалга ошириш борасида шаҳар ижрокомининг ўз дастури борми?

О. А. Маълумки, Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1988 йил 30 декабрдаги «Фуқароларга давлат ва жамоат турар жой уйлари жамғармасидан хонадонларни шахсий мулк сифатида сотиш тўғрисида»ги қарорга мувофиқ фуқароларга улар эгаллаб турган хонадон, шунингдек, капитал таъмирлашга ёки қайта тиклашга муҳтож уйлардаги эгасиз хонадонларни сотиш кўзда тутилган. Янги қурилган уйлардаги хонадонлар эса у ердаги тасдиқланган тартибдаги тақсимотдан сўнг фуқароларга сотилади. Уй-жойларни шахсий мулк сифатида сотишда ногиронларга, Улуғ Ватан уруши иштирокчиларига, жангчи байналмилалчиларга, ҳалок бўлган ҳарбийларнинг оилаларига, ўқитувчиларга, тарбиячиларга қатор имтиёзлар берилганини ҳам эслатиб ўтиш керак.

1991 йилнинг биринчи июнигача бўлган маълумотларга кўра, Тошкентда умумий қиймати 8 миллион 690 минг сўмлик 1722 хонадон фуқароларга шахсий мулк сифатида берилди. Яна 400 хонадонни шахсий мулк сифатида бериш учун тегишли ҳужжатлар тайёрланмоқда. Ҳозир Ўзбекистон Олий Кенгашида, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашида ҳам уй-жой жамғармасини шахсий мулк сифатида сотиш билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилмоқда.

М. Шаҳарнинг маданий қиёфаси, ободончилиги, тозалиги одамларни кўп ўйлантиради. Баъзан кўчадан бирон жойга қўнғироқ қилмоқчи бўлсангиз, яқин-атрофдан соз телефон тополмай овора бўласиз. Улар кўпда атайлаб бузиб кетилади. Кўп қаватли уйлар олдидаги, вокзаллардаги аҳволни-ку, гапириб ўтирмасак ҳам бўлади. Албатта, айб одамларда бўлса, ижрокомда не гуноҳ, дейиш ҳам мумкин. Аммо ҳокимият бор жойда ҳар қандай тартибсизликни ҳам ўзига бўйсундира олувчи ҳуқуқ механизми бўлиши керак-да? Сизларда шундай механизм яратиш тадориги борми?

О. А. Бу гапларингизда жон бор. Аммо адолат юзасидан бошқа бир нарсани айтиб ўтайлик. Яқинда Тошкент зилзиласининг 25 йиллиги муносабати билан шаҳарни қайтадан қуришда иштирок этган москваликлар, украиналиклар, белоруссияликлар ва бошқа жумҳурият вакиллари келишди. Улар шаҳримиз билан танишиб, бу ердаги ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш, кўча-хиёбонларни тартибга солиш ишларидан ҳайратга тушганликларини яширишмади. Юқорида айтганимиздек, ҳар қандай шароитда ҳам Тошкентда аҳолининг нормал яшаши учун шароит яратишга астойдил ҳаракат қилиняпти.

Телефонлаштириш бўйича ҳам бирмунча ишлар қилинди. Сўнгги ўн йил ичида телефон станцияларининг ҳажми 179,2 минг абонентдан 409 мингтага кўпайди. Тошкентда 5 мингдан ортиқ таксофон ўрнатилган. Бироқ биз ўз бойлигимизга, халқ мулкига ғоят нотўғри муносабатда бўляпмиз. Биргина 1990 йилнинг ўзида безорилар 500 таксофонни яроқсиз ҳолга келтирдилар. Шаҳар рўзномалари орқали ўтказган рейдимизда ғоят аянчли ҳолларга дуч келдик.

Агар имконият бўлганида, биз ҳар бир тошкентлик хонадонида телефон бўлиши учун куч-ғайратни аямасдик. Аммо иқтисодиётдаги танглик бунда ҳам ўз аксини топяпти. Янги қурилаётган автомат телефон станциялари тегишли жиҳозлар йўқлиги учун ўз вақтида ишга тушмаяпти.

Сиз ҳар қандай тартибсизликни ҳам ўзига бўйсундира олувчи ҳуқуқ механизмини яратиш тадориги хусусида гапиряпсиз. Ижроия комитет ўз номи билан ижроия ҳокимиятидир. Ҳуқуқий механизмни яратиш эса ҳозирги вақтда Кенгашлар ваколати доирасига кириши ҳаммага маълум. Биргина тадорикнинг ўзи камлик қилса керак, деган фикрдаман. Агар биз ҳар бир тошкентликда ўз шаҳрининг хўжайини ҳиссини шакллантира олмас эканмиз, энг мукаммал тадорик ҳам кўзланган самарани бермаслиги мумкин.

М. Яқинда Москвада пойтахт шаҳарлари вакилларининг конференцияси бўлиб ўтди. Унда бирор бир натижага эришилдими?

О. А. Ҳа, Москва шаҳар Кенгашининг ташаббусига кўра 1991 йилнинг 14 — 15 майида бу ерда пойтахт шаҳарлари Кенгашлари раҳбарларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Тбилиси ва Ашхободдан ташқари барча пойтахт шаҳарлари вакиллари келдилар. Биз ўзаро тажриба алмашдик ва қатор масалаларни биргаликда ҳал қилишга келишиб олдик. Жумладан, пойтахт шаҳар бошқарувининг самарали тузилишларини ишлаб чиқиш, муниципиал, шаҳар молиявий сиёсати самарадорлигини оширишга доир тадбирларни амалга ошириш, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш идоралари учун ходимлар тайёрлаш ва ҳоказо масалалар юзасидан келишиб олинди. Бу ерда пойтахт шаҳарлар ассоциациясини таъсис қилишга ҳам қарор қилинди. Ҳозирги пайтда унинг низоми лойиҳаси ишлаб чиқиляпти.

М. Тошкент шаҳри ҳам яқин орада Иттифоқдаги, жаҳондаги йирик саноат шаҳарлари билан тўғридан-тўғри иқтисодий алоқа ўрнатиш йўлига ўтадими?

О. А. Ҳозирги пайтда биз Ленинград шаҳри ва Ленинград вилояти, Ўрта Осиё ва Қозоғистон, Украина жумҳуриятлари шаҳарлари билан тўғридан-тўғри иқтисодий алоқаларни йўлга қўйганмиз. Сиэтл, Хасково, Скопье каби Тошкент билан бирадарлашган Хитой сингари хорижий мамлакатлар шаҳарлари билан ҳам халқаро алоқалар ўрнатилган. Бугунги кунда Тошкентда юзга яқин қўшма корхоналар ва ташқи иқтисодий ассоциациялар фаолият кўрсатяпти. Яқинда Тошкент универсал товар биржаси иш бошлади. Ижроия комитети минтақалараро ва ташқи иқтисодий алоқаларни кучайтириш, корхоналарни бозор иқтисодиёти шароитларида ишлашга тайёрлаш мақсадларида шаҳар ижроия комитетининг тижорат бошқармасини ташкил этди.

М. Маълумки, шаҳарда рўйхат-пропискадан ўтиш учун 16 минг сўм миқдорида солиқ тўлаш лозим. Амалда эса уларнинг ҳаммаси ҳам 16 минг тўламаётган бўлса керак. Ахир шунча пулни қаердан олишади? Илтимос, кейинги йилда шаҳарга неча минг киши прописка қилингани ва бундан шаҳар бюджетига қанча пул тушганини айтсангиз?

О. А. Бу бадал кўчиб келаётган фуқаролардан эмас, балки уларни ишга таклиф қилган корхоналардан олинади. Бадаллар миқдори 1989 йилда 737.4 минг сўмни, 1990 йилда эса 698 минг сўмни ташкил қилди. Бунинг ўзи рўйхат-прописка масалалари бўйича белгиланган тадбирлар ва аҳолининг сунъий кўпайишини чекловчи қарорлар ўз самарасини бераётганини яққол кўрсатиб турибди.

М. Мана Давлат тили ҳақидаги Қонун қабул қилинганига икки йил бўлай деб қолди. Шу муддат ичида айрим кўчалар, идора ва ташкилотлар номи ўзбекчалаштирилди, холос. Иш шундан нарига силжимай қолди. Шаҳар ижроия ҳокимият идораларида ўзбек тилини билмайдиган ходимлар ҳамон кўп!..

О.А. Давлат тили тўғрисидаги Қонун ижроси бўйича бажарилган ишларни сиз айтган нарсалар билан чеклаш, менимча, тўғри эмас. Бу соҳада қилинаётган кенг кўламли ишлар билан танишиш учун «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» рўзномаларини варақлаб чиқишнинг ўзи кифоя. Кўпинча давлат тили тўғрисидаги Қонун атамалар комиссиясининг фаолияти билан чекланиб қоляпти. Ҳолбуки, Тошкент шаҳридаги деярли ҳар бир корхона ва ташкилотда давлат тилини ўрганиш бўйича махсус курслар ва гуруҳлар ташкил этилган. Шаҳар Кенгаши ва унинг ижроия комитетида иш юритиши давлат тилига кўчирилган. Ижрокомга келган ҳар бир фуқаро давлат тилида мурожаат қила олади ва ариза, шикоятларга давлат тилида жавоб олади. Давлат тилини жорий этиш бўйича Қонунда белгиланган муддатларда кўзда тутилган тадбирларнинг амалга оширилиши қатъий назорат остига олинган.

Шуни айтиш керакки, ҳозир ижрокомдаги бошқа миллатларга мансуб ходимларимизнинг анчагинаси ҳам давлат тилида эркин сўзлаша олади. Тўғри, бу ишда айрим камчиликлар бор. Масалан, давлат тилини мукаммал биладиган иш юритувчи ва котибаларга талаб катта. Шунинг учун уларни тайёрлаш масаласи ҳал этиляпти.

М. Сиз Тошкент шаҳрининг истиқболи ҳақида нималар дея оласиз?

О. А. 2010 йилгача шаҳарда капитал маблағларни икки марта ошириш кўзда тутилмоқда. Ана шу вақтга келиб, 32 миллион квадрат метр ҳажмли уй-жой майдони ишга туширилиши керак. Шаҳар ҳудуди эса 42 минг гектарни эгаллайди.

Тошкентда магистрал ва йўловчи транспортини, метро йўлини кенгайтириш билан бир қаторда тезюрар трамвай йўллари, шаҳар атрофи ва ичкариси темир йўллари қуриб битказилади. Айниқса, атроф-муҳитни соғломлаштиришга катта эътибор берилади.

Шаҳарнинг келажаги унинг қиёфаси, иқлими ва зилзилабардошлилиги, миллий урф-одатлари ва тарихини, яшаш учун қулайликни ҳисобга олиб шакллантирилади. Бир сўз билан айтганда, келгуси асрда Тошкент фақат Ўзбекистон пойтахти бўлибгина қолмасдан, Шарқ ва Ғарб ўртасида ўзига хос боғловчи марказ вазифасини ҳам ўтайди.

Суҳбатдошлар: Қулман ОЧИЛ, Муртазо ҚАРШИБОЙ.

«Муштум» ойномасининг 1991 йил 16-сонидан.

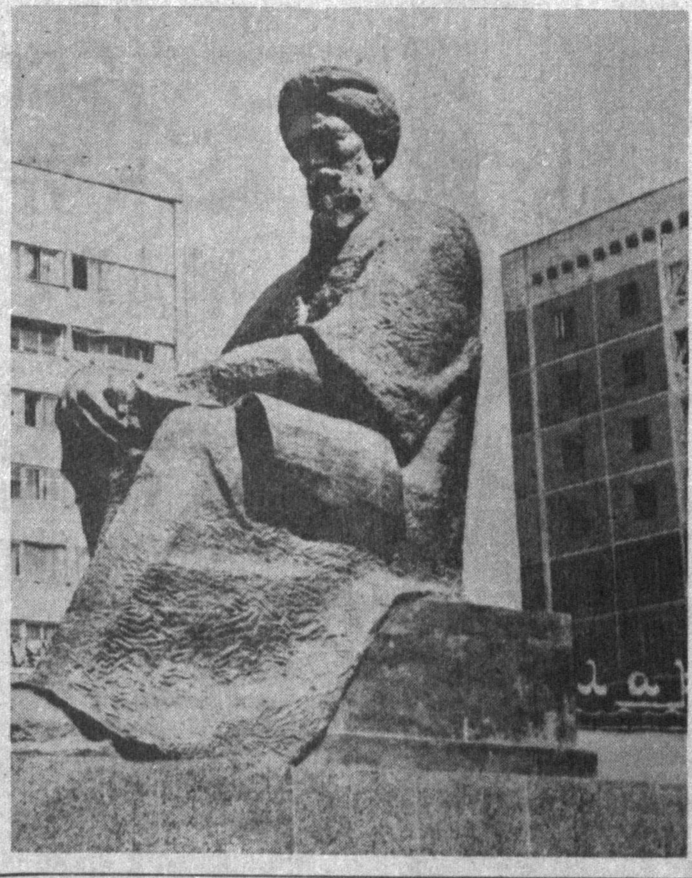

БЕРУНИЙ

Асрларнинг бағри ёниқ,
Берунийнинг зиёсидан.
Порлаб турар ақлу идрок
У яратган дунёсидан.
Ул зот топмиш фазлу камол
Илму ҳикмат дарёсидан.
Минг ўргулсак арзигайдир.
Имлосидан, иншосидан.
«Улусга кўп фойда етар,
Фарзанд ақли расосидан.
Жигарбандлар, илм севинг»
Деган даъват, нидосидан —
Юракларга тушажак чўғ
Десак: илм фидосиман.
Ҳар мушкулот лаҳзада ҳал,
Замин бирла фазосидан.
Боқиб, ибрат олур барча,
Унинг нурли сиймосидан.
Эл баҳраманд, юрт баҳраманд
Берунийнинг даҳосидан.

✦

Алишер НАВОИЙ

ҲИКОЯТЛАР

⊙ БИР подшо кўнгил ёзиш ниятида бутун мамлакатга катта тўй берди. Унда зийнат ҳар қанча гумон қилинганидан ҳам ортиқ даражада эди. Бутун қишлоқ ва шаҳарлардаги аҳоли бошдан-оёқ ясаниб, кўчага чиқа бошлашди. Бу тўйда санъат аҳли жуда юксак маҳорат кўрсатиб, осмон қуёши каби порлоқ гумбазли юзта тўрт бурчакли чодир қурдилар. Ҳунар аҳлининг барчаси уларни шунчалик безатишдики, натижада бу чодирлар бутун мамлакатнинг кўркига айланди. Кўп ажойиботлар кашф этилдики, ҳаёт ўз сеҳрига ўзи ром бўлиб қолди. Ҳар бир киши ўйинкулги деб найрангбозлик қилди, ғамҳасратни доғда қолдириш учун айшу ишрат нашъу намосини оширди.

Шу одамлар орасида бир беҳаё разил киши ўзини бўйра шоҳи деб эълон қилди. Унинг устидаги кийими бошдан-оёқ бўйрадан бўлиб, садоқ, қалқон ва камони ҳам бўйрадан ясалган эди. У бир неча нокас масхарабоз дўстларини ҳам ўзига ўхшаш ясантирди. Шу тарзда улар базм майдони томон йўл олдилар. Йўл-йўлакай ҳар хил бузуқ, бидъат ўйинлар кўрсатдилар. Уларнинг бошлиғи эса ўзини гўё мамлакат шоҳи ҳисоблар, ҳар нимаики қилган ҳазил ишларини мақбул деб билар эди.

Ниҳоят, шодлик айёми ниҳоясига етиб, у аблаҳ ўзига таъзия тутди. Уни ушлаб олиб, соябони ва тожини бошига урдилар, бўйра тўнини эса бузиб, куйдириб юбордилар. Бу ҳангомадан сўнг билдики, шоҳлиги масхара бўлишдан бошқа нарса эмас экан.

⊙ БИР мамлакатда бир девона киши бор эди. Унинг маскани кеча-кундуз вайрона эди. Ҳар дам ўша вайронанинг бир ёнини қазиб, ўз умрини хазинага эришиш умиди билан ўтказар эди. Иттифоқо, шунча машаққат чеккандан сўнг бахти чопиб, хазинани топиб олди. У қазиётган чуқурда бир эшик кўринди. Ичкари киргач, катта бир саройга дуч келди. У ерда Фаридун, балки Қорун хазинасига тенг қирқта хум турар эди. Телба бу бойликни кўриб, ҳушидан кетиб қолди. Шу орада бу ерга бир аблаҳ киши етиб келди. У хазина олдида ҳушидан кетиб ётган девонани кўрди ва ҳеч бир иккиланмай пичоқ санчиб, унинг қонини ўша хазина устига тўкди ҳамда бутун бойликни эгаллаб олди.

Шундай қилиб унинг яшашдан мақсади хазинага эришмоқ эди. Аммо бору йўқ сармоясидан — ҳаётидан ажралиб қолди.

⊙ ПОК табиатли ҳақиқатни аниқловчилардан бири, ҳаққа восил бўлган Абу Туроб Нахшабий бир муридининг ҳолига назар солиб, унда зебу зийнат нишонасини кўрар эди. Чунки бу мурид кийдиган хирқа тоза матодан бўлиб, у қизил, яшил ва сариқ нақшлар билан зийнатланган эди. Унинг нафси гўзалликка, кийинишида зеболикка кўпроқ майл кўрсатарди.

Пир бундан қутулиш учун унга кўпгина риёзатлар буюрди, аммо унинг сўзлари бефойда бўлиб қолаверди. Ундаги бу сифатнинг даф бўлмаганини кўрган пир охир-оқибатда шундай буюрди: уни ўзининг ёмон нафсини тугатгунга қадар ҳар кун мол сўйиладиган қушхонага олиб боринглар! Шундан сўнг бир саватга қўйнинг ичак-чавоғини барча ахлат ва нажосатлари билан бирга солиб, мурид бошига қўйди ва маҳкам ушлаб туришларини буюрди. Токи бу машаққат ва ранждан у кўп қон ютсин. Уни шу тахлитда салласидан ифлос томчилар томаётган ҳолда Насаф (Қарши) бозоридан ўтказиш ҳақида кўрсатма берди.

Унинг ўжар нафсини тузатувчи ушбу тадбир бир неча кунга чўзилди. Шундан кейин унинг хирқасида гўзалликдан асар ҳам қолмай, барча зеболиги бурнидан чиқди. Бу машаққат унинг нафсини ҳалок қилгандан сўнг комил муршид яхшилаб ювиниш лозимлигини буюрди. Шу тариқа уни бу касалликдан қутқариб, бу хатардан эсон-омон ўтказди. Турар жойини васл айвонига ҳамнишин қилгандан кейин нимаики истаган бўлса, ўшанга эришди.

МАҲАЛЛАДА КЕЧА

Куни кеча пойтахтимизнинг Октябрь районидаги «Шарқ» маҳалласида ана шундай қизиқарли кечалардан бири бўлиб ўтди. Кечада тарих фанлари номзоди Билол Аминов, таниқли шоир Жуманиёз Жабборов, шоир Тўра Мирзо, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Неъмат Дўстхўжаев, филология фанлари доктори Бердиали Имомов ва Ёқубжон Исҳоқовлар иштирок этиб, маҳалла аҳлидан тушган саволларга шоир байтларининг изоҳи билан батафсил жавоб бердилар.

Шоир сиймосини акс эттирган сурат ҳамда матога битилган машҳур байтлар кечага Навоий руҳини олиб киргандай бўлди.

— Одамзотни ўйлантирган барча саволлар, муаммолар ечими Алишер Навоий асарларида мужассам топган, — деди кечада сўзга чиққан шоир Жуманиёз Жабборов.— Навоий шундай улкан бир уммонки, биз бу наҳрнинг ҳали қирғоғида юрибмиз. Умр шами сўнаётганда ҳар қандай инсон ўз умрини сарҳисоб қилади, яшаб ўтган ҳаётидан маъно излайди. Агарда у бу дунёга келиб Навоийдек буюк зот ўтганининг гувоҳи бўлса, бундай одам яшаб ўтганига ачинмаса бўлади. Чунки бу дунё Навоий борлигин билмоқ учун бир келиб кетишга арзийди.

— Ана шундай кечалар тез-тез ўтказилса мақсадга мувофиқ бўларди, — дейди «Шарқ» маҳалласининг Донишманд кўчаси 2-уйда истиқомат қилувчи Раъно Шамсуддинова. — Чунки ҳозирда болалар тарбиясини тўғри йўлга қўйиш, инсонларнинг ўзаро меҳр-оқибатли бўлиши хусусида Алишер Навоий ижоди ягона қомус бўла олади.

Маҳалла аҳлини мамнун этган анжуман Навоий ғазалига басталанган қўшиқ ижроси билан якунланди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

ТАЛАБАЛИК МУБОРАК!

ЎРТА мактабни битирган ҳар бир йигит-қизнинг талаба бўлишни орзу қилиши табиий, албатта. Олий илмгоҳга кириб талабалик бахтига муяссар бўлганларнинг эса қувончи айниқса чексиз бўлади. Ушбу суратда тасвирланган ёшлар ушбу фикримизнинг далилидир. Улар кеча 1-Тошкент Давлат тиббиёт илмгоҳига бир олам қувонч туйғулари билан келиб илм сирларини эгаллашга киришдилар. Куни кеча эса улар яна бир тантанали йиғилишнинг иштирокчиси ва шоҳиди бўлишган эди. Бутуниттифоқ кўкрак жарроҳлиги илмгоҳининг Тошкент бўлимида 1-Тошкент Давлат тиббиёт илмгоҳининг биринчи курсига қабул қилинган талабаларни муборакбод этиш маросими бўлди. Бўлғуси шифокорлар илм чўққиларини сидқидиллик билан эгаллашга, тиббиёт илмини чуқур ўрганишга, одамларга меҳрибон бўлиб, бемор дардига малҳам бўлишга қасамёд қилдилар.

Тантанали йиғилишда сўзга чиққан 1-Тошкент Давлат тиббиёт илмгоҳининг ректори Т. О. Даминов, даволаш куллиёти декани М. Мирсаматов, тиш қўйиш куллиёти декани Э. Маҳкамов ва бошқа тиббиёт илмининг моҳир эгалари ёшларни ушбу олий билимгоҳга қабул қилинганликлари билан қизғин табриклаб, уларга билим чўққиларини эгаллашда катта муваффақиятлар тиладилар.

Биз ҳам бўлғуси шифокорларни ҳамда кеча шаҳримиздаги барча олий ўқув юртлари, ўрта ҳунар-техника билим юртлари ва мактабларда дастлабки машғулотларни бошлаб юборган ўқувчи ва талабаларни янги ўқув йили бошланганлиги билан қизғин муборакбод этамиз.

Саид БОБОЕВ.

СУРАТДА: 1-Тошкент Давлат тиббиёт илмгоҳида фан сирларини эгаллашга киришган ёшлардан бир гуруҳи.

Рустам Шарипов сурати.

Катта бўлсам, албатта, шу анҳордан сузиб ўтаман.
Даврон Аҳмедов сурат-лавҳаси.

Инсон ва қонун

ВАЗИФАМИЗ ФАҚАТ ЖАЗОЛАШ ЭМАС

БУГУН мамлакатимизда иқтисодиёт, маданият ва яна инсоният тараққиёти учун ўта муҳим бўлган кўплаб жабҳаларда ривожланиш боши берк кўчага келиб қолди.

Келинг, яхшиси, оғир иқтисодий танглик даврида, ҳуқуқ-тартибот органлари, судлар орқали кўриб чиқилаётган айрим ишларга назар ташлайлик. Буларни масалан, Октябрь район халқ суди мисолида кўрадиган бўлсак, содир этилган жиноий, фуқаролик ишлари, маъмурий материаллар, жиноятчиларнинг шахсга нисбатан ҳар хил жароҳатлар етказиш каби холатлари агар 1990 йили 412 та шахсга нисбатан жиноий иш юзасидан ҳукм чиқарилган бўлса, 1991 йилда уларнинг сони 389 та бўлди. Аслида битта жиноятчи камайса, бу ҳам жамиятнинг ютуғи, ҳисобланади.

Афсуски, ўғирликнинг кўпайиши сўнгги вақтда шу даражага етдики, илгарилари одамлар уйларига оддийгина ёғочдан эшик ўрнатиб қулф қўйишни хаёлларига ҳам келтиришмаган бўлсалар, эндиликда темир эшикларни қуриб кўнгилларига ғулғула тушиб яшамоқдалар. Районимиз бўйича олиб қарайдиган бўлсак, ўтган 1990 йилнинг олти ойида 195 та ўғирлик содир этилган бўлиб, шу йилнинг ярим йиллигида бу нарса қисман камайиб 166 тага тушган.

Давлат корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган турли кийим-кечакларни ўз нархида сотиб олиб, ҳалол меҳнат қилмай кўпроқ пул топиб, бойиш мақсадида олибсотарлик қилувчилар кўпаяётган бир пайтда бизнинг районимизда камайганлиги ҳам қувонарли ҳол. Далилларга мурожаат қиладиган бўлсак, ўтган йили 61 та олибсотарлик қилиш билан шуғулланганлар иши кўрилган бўлса, бу йил уларнинг сони 28 тага тушган.

Кўп йиллик тажрибалардан шу нарса аниқланяптики, қайси оилада тарбия яхши йўлга қўйилган бўлса, ота-онанинг ўзлари бир-бирлари билан аҳил, иноқ яшашса, ўша оилада жиноятчи етишиб чиқмайди. Борди-ю аксинча бўлса-чи, деган савол ҳам туғилиши табиий. Дарҳақиқат, фарзанд учун ота-онанинг тарбияси муҳим роль ўйнайди. Фарзанд тарбиясида отанинг ўрнини она, онанинг ўрнини ота боса олмайди. Иккаласидан бирининг йўқлиги фарзанднинг тарбиясида кемтикликни келтириб чиқаради. Оқибатда ўша кемтикликнинг ўрни жиноий ишга қўл уриш билан тўлдирилади. Биз фарзандларимизнинг жиноятчи бўлиб етишмасликлари учун аввало, оилани мустаҳкамлашимиз, никоҳни бекор қилиш ҳолларини имкон қадар камайтиришга эришишимиз керак. Афсуски, қанчалик жон куйдириб гапирмайлик никоҳни бекор қилиш ҳоллари кўпаймоқда. Юзлаб фарзандлар ё отанинг ёҳуд онаизорнинг қайноқ меҳридан жудо бўлмоқдалар. Бу жудолик эса уларнинг ҳар бирининг юрак-юрагига сингиб жиноят деган даҳшатли жарликка етакламоқда. Бу жарлик Инсонни ҳаёт деб номланган ширин неъматдан маҳрум қилишгача етиб боради. Бизнинг халқ судимиз ходимлари жиноятчига қонунда кўрсатилган жазо муддатини белгилашда ҳақиқат торозусига қараб муносабатда бўлишга ҳаракат қиладилар. Биз жиноят йўлига кирганларни қонунларимиз асосида жазолаш билан бирга уларни жамият, халққа хизмат қиладиган одам бўлиши учун тарбияловчи восита бўлмоғини ҳам истаймиз ва қонуннинг имкон қадар шу йўлда хизмат қилишига интиламиз.

Қурбон ТОШМАТОВ,
Октябрь район халқ судининг раиси.

Бу—қизиқ

УМРИБОҚИЙ БОЙЎҒЛИ

БИЗ эртакларда «Юз ёшлик қарғалар» ҳақида ўқиганмиз. «Юз ёшлик тўти» борасида қуш шайдоларининг ҳикояларини эшитамиз. Қарғаларда қарилик тахминан эллик ёшларида бошланади. Баъзан оммабоп адабиётларда эркинликда 70 йил яшаган қарға ҳақида ўқиш мумкин, бу аслидан кўра афсона ҳисобланади. Амалий далил эса қуйидагича: қушларнинг узоқ умр кўриши борасидаги «ғолиби» эркинликда 68 йил яшаган, бу табаррук ёшдаги бир бойўғлига тааллуқли.

ДАРАХТЛАР ҲАМ СЎЗЛАЙДИМИ?

ҲА, сўзлайди, баъзи тадқиқотчилар шундай хулосага келишди. Бунда баъзи дарахтларнинг қурғоқчилик вақтида тарқатадиган ультратовуш тўлқинларини «сўзлашиш» деб тушунилса тўғри бўлади. Намлик етишмайдиган ўсимлик «Сув!» деганда қичқиради. Минг афсуски, бу ҳайқириқдан дарахтларнинг дўстлари эмас, балки душманлари — пўстлоқхўр қўнғизлар хабар топади. Ҳашаротлар аввало ультратовуш тарқатиб нолиётган, қурғоқчиликка энг чидамсиз дарахтни аниқлайди-да, унга ёпирилади. Бироқ, ҳашаротшуносларнинг ҳисоблашларича, бу ҳолатдан ўрмонга қирон келтирувчиларга қарши курашда фойдаланиш мумкин. Ультратовушларни дарахтлар «сўзлайдиган» частотада тарқатилади-да, ўзига хос пўстлоқхўрларга қарши қопқон ҳосил бўлади.

ТОВУШЛАР ОЛАМИДА

БУЮК Британия илмий жамиятларидан бири ноҳуш товушларни тасниф қилдилар. Маълум бўлишича, ўта ёмон таъсир этиб, руҳиятимизни безовта қилувчи товуш — итнинг вовуллаши экан. Бундан кейингиси болалар йиғлаши ва тунги тақир-туқур.

Шуниси қизиқки, товуш кучи муаммони аниқлашда тўлиқ омил бўла олмайди, Одамнинг ғазабини қўзғаб, жаҳлини чиқариш учун кино томошаси вақтида қоғозни шитирлатишгина кифоя. Пичир-пичир сўзлашиш ҳам худди шундай ҳолга олиб келади.

Фозилжон ОРИПОВ
тайёрлаган.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ЁШЛАР ОЛИЙ ИЛМГОҲИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МЕҲНАТ ВАЗИРЛИГИ
БОШҚАРУВ ВА ТАДБИРКОРЛИК МАКТАБИНИНГ
«ЭКСПРЕСС-МЕНЕЖМЕНТ» КУРСИГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТДА (14 кун).
ТОШКЕНТ — КИЕВДА (22 кун).
Ўқув дастури кичик бизнес соҳаси мутахассисларини тайёрлашга мўлжалланган.
Ўқув дастуридан: бозорни юритиш асослари, хўжалик ҳуқуқи, хўжалик фаолиятининг янги усуллари, маркетинг ва менежмент асослари ўрин олган.
Тингловчилар ўқув-услубий ва норматив адабиётлари билан таъминланадилар.
Курсларни тугатгач битирувчиларга гувоҳнома берилади.
ИШ ЮЗАСИДАН ЧЕТ ЭЛЛАРГА САФАРГА БОРИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
ТАЪЛИМ ҲАҚИ: Тошкентда (14 кун) — 600 сўм.
Тошкент — Киевдан (22 кун)—1800 сўм.
ЎҚИШ ҲАҚИ — НАҚД ПУЛ ВА ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ТЎЛАНАДИ.
Синов йиғини 24 сентябрь соат 16.00 да.
Маълумотларни 68-63-52 телефони орқали ҳар куни соат 10 дан 17.00 гача олиш мумкин.
Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 71-уй, 426-хона, «Корчалон» ўқув-илмий маркази.

РЕСПУБЛИКА МАШИНАСОЗЛИК ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

9-СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА:

Универсал дастгоҳчи (ўқиш муддати — 2 ва 3 йил), **синовчи-тракторчи** (йиғувчи-чилангар малакаси билан, ўқиш муддати — 3 йил), **электр-газ пайвандчи** (ўқиш муддати — 3 йил), **қурилиш дурадгори** (ўқиш муддати — 2 ва 3 йил), **авточилангар** (ўқиш муддати — 3 йил), **техника назорати бўлимининг назоратчиси** (ўқиш муддати — 2 йил), **саноат ускуналари электр монтери** (ўқиш муддати — 2 ва 3 йил).

Ўқувчиларга тўлиқ ўрта маълумот ва ишчи касбини эгаллаганлиги тўғрисида диплом берилади.
ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.
Таълим ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Барча ўқувчилар бепул икки маҳал овқат ва кийим-бош (машғулотлар учун кийиш ва иш кийими) билан таъминланадилар. Ўқувчиларга 40 сўм ҳажмида стипендия, «4» баҳога ўқийдиганларга — 45 сўм, «5» баҳога ўқийдиганларга эса — 50 сўм ҳажмида стипендия тўланади.
РЕСПУБЛИКА МАШИНАСОЗЛИК ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.
3 йиллик муддат билан ўқиётган, чақириқ ёшидаги барча ўқувчилар, агар ўзлаштиришлари ва интизоми яхши бўлган тақдирда Марказ қошидаги «С» тоифали ҳайдовчиларни тайёрлайдиган курсларда бир вақтда бепул ўқиб, таълим олиш ҳуқуқига эга бўладилар ва асосий мутахассисликларидан ташқари ҳайдовчи касбини ҳам қўлга киритадилар.

11-СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА:

Ўқиш муддати — 6 ой.
Токарь, электр кўприкли кранларнинг машинисти (қизлар ҳам қабул қилинади), **электр пайвандчи, штамповчи.**
Ойига 80 сўм ҳажмида стипендия тўланади. СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмасидаги ишлаб чиқариш практикаси даврида ўқувчиларга 50 фоиз иш ҳақи берилади. Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган ўқувчиларга ва қизларга СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи ишлаб чиқариш бирлашмаси стипендияга қўшимча тарзда 100 сўмдан тўланиши ва ётоқхона берилишини кафолатлайди. Ўқиш вақти меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

11-синф маълумоти билан «СИНОВЧИ-ТРАКТОРЧИ» ихтисоси бўйича:

Ўқиш муддати — 10 ой.
Чақириқ ёшида бўлган «синовчи-тракторчи» ихтисоси бўйича ўқиётган ёшларга Марказ ҳузуридаги «С» тоифали ҳайдовчиларни тайёрлаш курсларида бепул ўқиб, асосий мутахассисликдан ташқари ҳайдовчи касбини ҳам эгаллаб чиқиш ҳуқуқи берилади. Ойига 80 сўмдан стипендия тўланади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 фоиз иш ҳақи берилади.
ЎҚИШ ВАҚТИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.
Марказга ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб этилади: Марказ директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 086/У шаклдаги тиббий маълумотнома, турар жойидан маълумотнома, 3х4 см. ўлчамли 6 та фотосурат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт ва ҳарбий билет.
Бориш йўли: 24, 105-автобусларнинг сўнгги «1-ТТЗ» бекати; 6, 13, 22-трамвайларнинг «4-ТТЗ» бекати; 28-маршрутли таксининг сўнгги бекати. Телефон: 64-67-96.

26-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991 йилдан бошлаб ЗАРГАРЛИК мутахассислиги бўйича
ПУЛЛИК 4 ОЙЛИК БЎЛИМЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқишга Ўзбекистон жумҳуриятида ва қардош жумҳуриятларда яшовчилар қабул қилинади. Заргарлик касбини эгаллашни хоҳловчилар ва заргарлик мутахассислари етишмайдиган корхоналар ҳисоб бўлимига 900 сўмдан 1037 сўмгача пул тўлашлари лозим.
Шунингдек, билим юрти пуллик қуйидаги касблар бўйича ҳам қабул эълон қилади: наққошлик, рассом-безатувчи. Ўқиш муддати 1,2 йил. Ўқишни хоҳловчилар 1500 сўмгача пул тўлашлари лозим.
Бизнинг ҳисоб рақамимиз: 000141123 С. Раҳимов районида ПСБ, код 734116.
Ўқишга қабул қилинганлар 85 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.
Заргарлик касбини эгаллаганлар «заргар» деган гувоҳнома билан, наққошлик ва рассом-безатувчи касбини эгаллаганлар эса («наққош» ёки «рассом-безатувчи» деган диплом ва ўрта маълумот ҳақидаги гувоҳнома билан таъминланадилар.
Ўқишнинг бошланиши бўлимларнинг йиғилишига қараб белгиланади.
Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.
Билим юртига киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларини топширишлари лозим: директор номига ариза, паспорт, соғлиги ҳақида маълумотнома, яшаш жойидан маълумотнома, расм (3х4), 6 дона.
Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент шаҳри, С. Раҳимов ноҳияси, Сағбон кўчаси, 17-боши берк кўча, 4-уй. (166, 76, 59-автобусларнинг «Қўштут» бекати).
Телефонлар: 40-30-36, 40-30-38.

СОТСАНГИЗ ҲАМ СОТИБ
ОЛСАНГИЗ ҲАМ ФОЙДА КЎРАСИЗ
БОШ УНИВЕРСАЛ ДЎКОН ХИЗМАТИДА

ЯНГИЛИК

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БОШ УНИВЕРСАЛ ДЎКОНИ

Тошкент аҳолисига ва меҳмонларига яхши маълум. Ҳар мавсум бошланиши олдидан кийим-кечаклар сотиб олиш учун, байрам ва таваллудлар муносабати билан совға-саломлар сотиб олиш учун биз шу ерга ташриф буюрамиз.

ХАРИДОРЛАРГА ҲАР ТОМОНЛАМА ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИШ МАҚСАДИДА БОШ УНИВЕРСАЛ ДЎКОНИНИНГ БИРИНЧИ ҚАВАТИДА ВОСИТАЛИ САВДО СЕКЦИЯСИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Сотиш учун тилла буюмлардан, мебель ва пианинолардан ташқари истеъмолда бўлмаган буюмлар қабул қилинади.
Бош универсал дўконнинг воситали савдо секцияси хизматидан барча хоҳловчилар фойдаланишлари мумкин.
Буюмларни қабул қилиш комиссияси соат 9 дан 18 гача ишлайди.
Эслатиб ўтамиз, Бош унверсал дўкон танаффуссиз соат 9 дан 19 гача ишлайди. Дам олиш куни — якшанба.

БОШ УНИВЕРСАЛ ДЎКОН.

ХУШМАНЗАРА ТОҒ ТАБИАТИ,
ТОЗА ТОҒ ҲАВОСИ —
БУНДАН ҲАМ ЁҚИМЛИ ЖОЙ БЎЛИШИ МУМКИНМИ?

ҚОРАБУЛОҚ ҚИШЛОҒИДА ЖОЙЛАШГАН «АЛОҚАЧИ» ДАМ ОЛИШ УЙИГА ТАШРИФ БУЮРСАНГИЗ СИЗНИ АНА ШУНДАЙ ҲУЗУР-ҲАЛОВАТ ҚУТАДИ.

Мазкур дам олиш уйига йўлланмаларни Ўзбекистон Республикаси Алоқа вазирлигининг ижтимоий-маданий-маиший объектлардан фойдаланиш ва шундай объектларни қуриш ишлаб чиқариш корхонаси таклиф қилади.

ЙЎЛЛАНМАЛАРНИ НОЯБРЬ ОЙИГА ҚАДАР ИСТАГАН ВАҚТИНГИЗГА ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Йўлланмаларни олиш учун қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинг: Тошкент — 197, 3-Қорасув даҳаси, 65-АТС.

Маълумотларни 65-95-44, 65-95-45 телефонлари орқали олсангиз бўлади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АЛОҚА ВАЗИРЛИГИНИНГ ИЖТИМОИЙ-МАДАНИЙ-МАИШИЙ ОБЪЕКТЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ВА ШУНДАЙ ОБЪЕКТЛАРНИ ҚУРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

«ПРОГРЕСС» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

илмий-тадқиқотчилик, тажриба-конструкторлик ва технология ишлари билан шуғулланувчи ташкилотларни БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИГА ЎТИШ ДАВРИДА МЕҲНАТГА ҲАҚ ТЎЛАШ ШАРТЛАРИГА ўтказишга доир

ҲУЖЖАТЛАР ТУРКУМИНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ушбу ҳужжатлар маҳсулот реализациясидан олинадиган қўшимча даромад, якуний ҳисоб-китоб. даромад омили бўйича рағбатлантириш, йиллик иш якуни бўйича мукофотларга доир хисоб-китоблар услубиятини ўз ичига олади.

Мазкур ҳужжатларнинг бир нусхасини олиш учун Тошкент турар жой-ижтимоий-банкининг Акмал Икромов район бўлимидаги 000366901-ҳисоб-китоб счетига, МФО 734105 (илмий-техникавий ахборотлар бўлими)га 250 сўм пул ўтказиш ҳақидаги топшириқ нусхасини буюртмачининг манзилгоҳини кўрсатиб қуйидаги манзилгоҳга жўнатиш зарур: 700131, Тошкент, Чилонзор даҳаси, 26-мавзе. Телефон: 72-02-78.

«ПРОГРЕСС» ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ЛЕКТОРЛАР УЙИ

(Марказ 14, А. Қодирий кўчаси, 13-уй)

Мактаб ўқувчилари учун инглиз тилини ўрганиш курсларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Таълим лингофон ва видеотехникадан фойдаланган ҳолда махсус услубият асосида олиб борилади. Бу чет тилини тез ўзлаштириб олиш имконини беради.
Тингловчилар ўқув қўлланмалари ва сўзлашув луғатлари билан таъминланадилар.
Машғулотлар гуруҳларнинг тўлишига қараб сентябрь ойида бошланади.
Ҳар бир гуруҳ таркибига 7—8 ўқувчи киради.
СИНОВ ЙИҒИНИ — **6 сентябрь соат 17.00 да, 49-хонада ўтказилади.**
Телефонлар: 44-55-32, 44-56-13.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

3/IX да — ОТЕЛЛО.
4/IX да — СЕВГИ АФСОНАСИ.
5/IX да — АЛИШЕР НАВОИЙ.
6/IX ДА — ЖИЗЕЛЬ.
7/IX ДА — РИГОЛЕТТО.
8/IX ДА — ЧИПОЛЛИНО (12.00), ЧИО-ЧИО-САН (19.00).
10/IXДА — АЛИШЕР НАВОИЙ.
11/IX ДА — ШОИРОНА ЛАҲВАЛАР.
12/IX ДА — ОЛОВЛИ ФАРИШТА.
13/IX ДА — ШОИРОНА ЛАВҲАЛАР.
14/IX ДА — ФАУСТ.
15/IX ДА — АЛИБОБО ВА 40 ҚАРОҚЧИ (12.00), КОРСАР (19.00).
17/IX ДА — ФИГАРОНИНГ ТЎЙИ. (премьера).
18/IX ДА — СЕВГИ ТУМОРИ.
19/IX ДА — ЗЕБУННИСО.
20/IX ДА ДУНЁНИНГ ЯРАТИЛИШИ.
21/IX ДА — ФАУСТ.
22/IX ДА — ЗОЛУШКА (12.00), МАСҲАРАБОЗЛАР (19.00).
24/IX ДА — ТРАВИАТА.
25/IX ДА БОҒЧАСАРОЙ ФАВВОРАСИ.
26/IX ДА МАЙСАРАНИНГ ИШИ.
27/IX ДА РАЙМОНДА.
28/IX ДА — КНЯЗЬ ИГОРЬ.
29/IX ДА — МАЛИКАИ АЙЁР (12.00), ОҚҚУШ КЎЛИ (19.00).
Чипталар театр кассасида соат 10.00 дан бошлаб сотилади.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 33-90-81, 33-33-12.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(Хадра майдони)
7 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ
ТОШКЕНТДА БИРИНЧИ МАРТА
ЎРГАТИЛГАН ҲИНД МАЙМУНЛАРИ ВА ТАЙЛАНД ОЛА-ЧИПОР БЎҒМА ИЛОНЛАРИ
В. МОРОЗОВСКИЙ РАҲБАРЛИГИДАГИ ДОНГ ТАРАТГАН МАСХАРАБОЗЛАР ГУРУҲИ ИККИ БЎЛИМДАН ИБОРАТ КАТТА РАНГ-БАРАНГ ДАСТУР.

ТОМОШАЛАР соат 19.00 да;
шанба кунлари — соат 16, 19.00 да;
якшанба кунлари — соат 12, 15, 18.00 да БОШЛАНАДИ.
Касса соат 10 дан 19.30 гача очиқ.
Циркнинг ички саҳнида шошилинч фото хизмати мавжуд.

Маълумотлар учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

ФАҚАТ
А. НАВОИЙ НОМИДАГИ САНЪАТ САРОЙИДА

«ДУШМАН»

ЯНГИ, ЎТКИР СЮЖЕТЛИ САРГУЗАШТ ФИЛЬМ
(2 серияли, Ҳиндистон маҳсулоти)
НАМОЙИШ ЭТИЛАДИ

Бош ролда — МИТХУН ЧАКРАБОРТИ.
Кўча-кўйда ўсган Ракеш ўғри бўлиб вояга етади. Жиноятчилар ўртасида у Пул лақаби билан ном қозонади.
Сценарий муаллифлари: Ш. САМАНТА, Р. БОС.
Режиссёр — ШАКТИ САМАНТА.
Томошалар: соат 11, 14, 17 ва 20 да бошланади.

«ТАШГАЗ» БОШҚАРМАСИ

табиий газдан фойдаланувчи аҳоли диққатига қуйидагиларни

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Газ хўжалигини қишки мавсумга тайёрлаш муносабати билан

СИРҒАЛИ РАЙОНИДАГИ 1, 2, 3, 4-ДАҲАЛАРДА

1991 йил 3 сентябрда кундузги соатларда

ГАЗ БЕРИШ ТЎХТАТИЛАДИ

ҚАЙТАДАН ГАЗ БЕРИШ БОШЛАНГАНДА ҲУШЁР БЎЛИНГ!

Маълумотлар олиш учун телефон: 55-44-27.

ТЕАТР

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3 IX да Отелло, 4/IX да Севги афсонаси, 5/IX да Алишер Навоий, 6/IX да Жизель, 7/IX да Риголетто, 8/IX да Чиполлино (12.00), **«Чио-Чио-сан»** (19.30).

А. ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/IX да Қопқон (премьера, билетлар сотилган), **4/IX да Лақма куёв, 5/IX да Алдагани хотин яхши** (премьера), **6 IX да Алдагани хотин яхши** (премьера), **7/IX да Фармонбиби аразлади, 8/IX да Искандар.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/IX да Сабъаи сайёр (12.00) Алишер Навоий (19.00), **4/I да Тақдир эшиги, 5/IX да Афандининг беш хотини, 6/IXда Куёв, 7/I да Жонимни ол, жонгинам, 8/IX да Жонимни ол, жонгинам.**

КИНО

3 СЕНТЯБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ДУШМАН» (17.00, 20.00).
Москва — «ФАНТОМАС» (17.00, 19.00, 20.40).
Тошсовет — «КЎЧА ОВЧИСИ» (тоқ соатларда).
Шарқ — «ЁЛЛАНГАН ПОЛИЦИЯЧИ» (17.00, 19.00, 21.00).
Фурқат — «ТОЛИБА ҚИЗ» (тоқ соатларда).

4 СЕНТЯБРЬ

Алишер Навоий номидаги Санъат саройи — «ДУШМАН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).
Москва — «ФАНТОМАС» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).
Тошсовет — «КЎЧА ОВЧИСИ» (тоқ соатларда).
Шарқ — «ЁЛЛАНГАН ПОЛИЦИЯЧИ» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00).
Фурқат — «ТОЛИБА ҚИЗ» (тоқ соатларда).

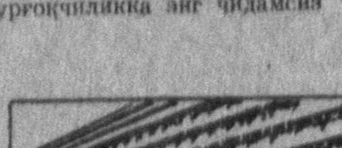

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

79.828 нусхада чоп этилади. Индекс 64690. Буюртма 5823. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди. 11.00.